

REDACȚIA

Str. Constantin Mille 5-7-9, telefon
13.91.36, București

ADMINISTRAȚIA

Uniunea Artiștilor Plastici, Calea Victoriei 155, telefon 50.29.65, București

COLEGIUL REDACȚIONAL

CORNELIU BABA, CECILIA STORCK-BOTEZ, TRAIAN BRĂDEAN, VASILE DRĂGUȚ, PAUL ERDŐS, ION FRUNZETTI, DAN HĂULICĂ, ION IRIMESCU, OVIDIU MAITEC, ANATOL MĂNDRESCU, DAN NEMȚEANU, ION PACEA, MIRCEA SPĂȚARU, ION STATE, ADRIAN VIȘAN, NAPOLEON ZAMFIR

COLECTIVUL REDACȚIONAL

REDACTOR ȘEF

Anatol Măndrescu

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE

Ioan Horga

REDACTORI

Olga Bușneag, Mihai Drișcu, Iulian Mereuță

CORECTOR

Ingrid Georgescu

PREZENTARE TEHNICĂ

Sanda Gusti

FOTOGRAFII

Eugeniu Lupu, Nicolae Săndulescu, Nicolae Constantin, Mihai Oroveanu, Decebal Scriba, Alexandru Bălan, Radu Braun, Atanasie Cartojan

DIAPOZITIVE ÎN CULORI

Octavian Stăcescu

ABONAMENTE

Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și la Ad-ția revistei ARTA, din Calea Victoriei 155 București.

Costul unui abonament:

pentru într. prinderi și instituții:
lei 204 anual (12 apariții); lei 102 — 6 luni;

pentru persoane particulare: lei 180 anual (12 apariții); lei 90 — 6 luni.

Pour l'étranger: Rompresfilatelia, 64-66, Calea Griviței, Bucarest, secteur 8, Romania. P.O.B. 2001 — Telex 011631.

Prix de l'abonnement: 15 dollars par an (12 numéros).

40541

Lei 15

TIPARUL: ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ «ARTA GRAFICĂ», CALEA ȘERBAN VODĂ 133-135 București, România

ARTA 74

REVISTĂ A UNIUNII ARTIȘTILOR PLASTICI DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

	1	Anul XXX	Ion Frunzetti
	2	Primirea de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a unui grup de scriitori și artiști plastici	
EXPOZIȚIE OMAGIALĂ	6	« Tineretul — factor activ în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate »	Mihai Drișcu C. R. Constantinescu Olga Bușneag
	16	Omagiu editorial	
CRONICA	18	Expoziții colective organizate în cinstea celei de a XXX-a aniversări la galeriile: Eforie, Amfora, Orizont, Simeza	Olga Bușneag C. R. Constantinescu Mihai Drișcu Mihai Drișcu M.D. O.B. Paul Petrescu Marina Preutu
	26	Pavel Ilie	
	27	Design	
	28	Costel Badea	
	30	Olga Greceanu	
	32	Aurelia Ghiță	
INFORMAȚII	33	Confruntări internaționale. Cadran. Simeza	

COPERTA Macheta monumentului lui Ștefan cel Mare, ghips Paul Vasilescu

	1	L'année XXX	Ion Frunzetti
	2	Un groupe d'écrivains et de plasticiens accueilli par le camarade Nicolae Ceaușescu	
EXPOSITION DÉDIÉE AU XXXe ANNIVERSAIRE	6	« La Jeunesse — facteur actif dans l'édification de la société socialiste multilatéralement développée »	Mihai Drișcu C. R. Constantinescu Olga Bușneag
	16	Hommage éditorial	
CHRONIQUE	18	Expositions collectives dédiées au XXXe anniversaire — ouvertes aux Galeries d'art Eforie, Amfora, Orizont, Simeza	Olga Bușneag C. R. Constantinescu Mihai Drișcu Mihai Drișcu M.D. O.B. Paul Petrescu Marina Preutu
	26	Pavel Ilie	
	27	Design	
	28	Costel Badea	
	30	Olga Greceanu	
	32	Aurelia Ghiță	
INFORMATIONS	33	Confrontations internationales. Cadran. Cimaises	

COUVERTURE La maquette du monument d'Etienne le Grand, plâtre Paul Vasilescu

	1	XXX год	Ион Фрунзетти
	2	Прием товарищем Николае Чаушеску группы писателей и художников	
ЮБИЛЕЙНАЯ ВЫСТАВКА	6	« Молодежь — активный фактор построения всесторонне развитого социалистического общества »	Михай Дришкю К.Р. Константинеску
	16	Редакционная статья в честь XXX	Ольга Бушняг
ХРОНИКА	18	Коллективные выставки, организованные в честь XXX годовщины в галереях Эфорие, Амфора, Оризонт, Симеза	Ольга Бушняг К.Р. Константинеску Михай Дришкю Михай Дришкю М. Д. О. Б. Пауль Петреску Марина Преуту
	26	Павел Илие	
	27	Рисунок	
	28	Костел Бадя	
	30	Ольга Гречану	
	32	Аурелия Гиац	
ИНФОРМАЦИИ	33	Международные соревнования. Циферблат. Панно	

НА ОБЛОЖКЕ Макет памятника Штефану Великому, гипс Пауль Василеску

anul XXX

Cea de a 30-a aniversare a Eliberării patriei noastre de sub dominația fascistă găsește întregul popor angrenat în munca de desăvârșire a construirii societății socialiste multilateral dezvoltate. Reprezentanții artei sînt, la acest istoric moment, prezenți. Ei sînt prezenți nu numai prin ceea ce produc pentru a sărbători cum se cuvine evenimentul, cu prilejul căruia, în toată țara, acolo unde se găsesc nuclee de artă plastică, filiale și cenacluri ale U.A.P. — și sînt 27, în afară de Capitala Republicii, unde lucrează circa 800 de artiști plastici — s-au organizat expoziții, omagiind poporul care și-a luat soarta în propriile sale mîini și Partidul care-l conduce spre noi victorii. Ei mai sînt prezenți și prin tot ce au făcut în acești 30 de ani, prin marea iradiație a artei în sufletele și mințile oamenilor vremii noastre. Dacă am consulta cifrele, simpla înșiruire de date statistice ne-ar putea spune cît de mult s-a făcut în anii puterii populare pentru ridicarea artelor la nivelul puterii de a modifica spiritele celor cărora le sînt adresate, la coeficientul de la care abia înainte ele pot însemna ceva în climatul spiritual al epocii. Categoriile largi de public, ținute, veacuri în șir, de indigența lor materială ca și de analfabetism, la mare distanță de contactul cu o viață culturală minimă, au astăzi acces la valorile culturii și artei. Ce înseamnă asaltul compact al creației de bunuri artistice astăzi, masivitatea fenomenului dens al asedierii zonei de insensibilitate, de indiferență la valori, ne-o va putea spune numai critica viitorului. Categoriile largi de cetățeni sînt azi pe cale de convertire la zona caldă a vibrației simpatetice față de fenomenul artistic, datorită mijloacelor de masă, datorită unei politici de difuzare a artei și de producere a ei pentru nevoile poporului, în muzică, teatru, cinematograf, literatură și plastică. Dacă aceasta din urmă, privindu-se, la acest popas, cu calmul care să-i poată îngădui rememorarea plusurilor și minusurilor sale, va avea sinceritatea să și le enumere și identifice pe fiecare dintre ele, fără sfială și fără vanitate, este de presupus că adecvarea eforturilor comune ale artiștilor care au înțeles că nu pot fi decît cetățeni, angajați în lupta dreaptă a poporului pentru progres pe scara civilizației, pentru continua desăvârșire de sine, va da roade tot mai evidente. Nu numai numărul mare de artiști, crearea de noi galerii, sporul expozițiilor, colective și de grup, ca și a celor personale, înțelegerea participărilor la acțiune, comune întregii lumi a artei din țara noastră grăiesc de la sine. Dar calitatea bunurilor spirituale create în vremea noastră, aspectul esențial al acestei noi arte, produs al unor conștiințe active și pătrunse de necesitatea socială, deci cu atît mai libere, în fond, să se exprime, într-un chip eficient, convingător și adecvat, cu șanse de accesibilitate sporită, adaugă un plus uriaș de valoare fenomenului producerii, răspîndirii și consumului artei.

Este o latură decisivă pentru a se putea marca progresul vieții artistice la noi, și care nu poate reieși din cifre, pentru că operează cu elementul necantificabil al imponderabilelor sporuri calitative, de natură și de grad, constatate de orice critică obiectiv-analitică la noi astăzi; prețul uman al unor asemenea creșteri calitative, numai o foarte atentă și subtilă operație de decantare a valorilor produse în aceste trei decenii ni-l poate dezvălui. Nu știu cît de fericiti se simt artiștii de aportul lor la construcția personalității umane integrale, visate de toți intelectualii și artiștii adevărați ai tuturor acestor ani de eforturi eroice, dorite drept supremul țel al umanismului socialist, dar știu că există categorii largi de cetățeni, cum spuneam, aduși la bucuriile artei pas cu pas de strădaniile și de munca acestor artiști, de luciditatea demersului lor creator, că există luminițe de înțelegere și dragoste de frumos diseminate peste tot pe cuprinsul înfloritoarei noastre patrii, sclipindu-și, în atmosfera morală a întregului ei, prezența, dătătoare de satisfacții pentru voitorii-de-bine. Ne-am născut într-o țară pentru oamenii căreia frumosul a însemnat întotdeauna, de cînd lumea, tot atîta cît și binele și cît și adevărul, cărora frumosul le-a ținut cu brio isonul, ba chiar le-a dat cîteodată haina lui, de miracol natural, lipsit de orice mistificare, atunci cînd exprimarea ierarhiilor axiologice pune, din pricina opresiunii sociale a trecutelor regimuri, și a asupririi naționale, surdina adevărului și termene de așteptare infinită binelui obștesc și individual. Frumosul ne-a mîngîiat în veacuri și milenii de restriște, cu frumosul am răzbit să supraviețuim. Pentru frumusețe și dreptul la ea, la producerea și gustarea ei ne-am luptat, deopotrivă cu lupta noastră dură pentru bine și adevăr, prin frumos ne-am făcut cunoscuți lumii dinafara granițelor, care ne admiră străvechea noastră creație artistică și aptitudinile noastre, nedezmințite azi, pentru măiestriile și iscusințele artefactului cu țel spiritual, frumosul urmărîm să-l îngemănăm azi cu fapta hotărîtă, transformatoare de lumi materiale și morale, și cu gîndul înalt, dătător de ținte menite să ne înflăcăreze drumul spre treptele civilizației înaintate, spre era socialismului multilateral dezvoltat și a comunismului triumfător. N-avem, în limba noastră, două cuvinte pentru estetic și etic, ci unul singur: frumos: frumoasă este și fapta, frumos este și imboldul lăuntric, frumos e felul de a te purta în viață cu omenie, frumos e și tot ce-am sorbit din lecția naturii prietene pe binecuvîntatul pămînt al țării acesteia frumoase, frumos ne e traiul și frumoasă ne pare munca, frumoase vrem să ne fie sufletele, spusele și înjghebările iscusite ale mîinilor. Artiștii noștri sînt armata conservării, producerii, sporirii și propagării acestui preț mare al vieții, care pe românește nu se cheamă decît așa: frumos. Și să nu uităm că geniul limbajului ne dă cheia tîlcuirii cuvîntului. Venit din latinul « formosus », el desemnează tot ceea ce capătă formă, adică este format sau formabil.

În societatea românească din perioada construirii socialismului și dezvoltării lui pe toate laturile vieții sociale, năzuința spre *formare*, adică elanul educațional, nevoia configurării individualităților umane ce tind spre stadiul personalității armonice dezvoltate, este o constantă. Formați de Partid, de marile tradiții revoluționare, în spiritul respectului pentru marile valori perene ale umanismului, vom căuta să fim, artiști și public, creatori și consumatori de artă, deopotrivă, spirite « frumoase », conformate după modelul ideal al omului, baza viitorului comunist al omenirii. Și nu vom uita că, pretinzînd neartiștilor să-și ducă munca lor zilnică la nivelul entuziasmului cunoscut îndeobște de categoria lucrătorilor la opera de artă, exigem un soi de axiologizare a practicii, care esteticienilor români li s-a părut tocmai caracteristica acestui popor. Iar constatînd că poporul, marele estetic, accede la aceasta și-și asociază ethosul și praxis-ul simțirii, estthesis-ului, artiștii se vor dubla de spirit etic, așa cum se cuvine și cum arată că au și purces. Acesta e sensul politic al progresului nostru artistic, pe care ne angajăm să-l înfăptuim. În România socialistă frumusețea să fie, pe toate planurile, la ea acasă. Cît ține de artiști, ei se prind s-o-nfăptuiesc cu forțe sporite.

ION FRUNZETTI

OMAGIUL ARTIȘTILOR

Joi 22 august, la amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a primit un grup de scriitori și artiști plastici — membri ai conducerilor Uniunii scriitorilor și Uniunii artiștilor plastici. La primire au fost prezenți tovarășii Manea Mănescu, Gheorghe Pană, Dumitru Popescu, Gheorghe Rădulescu, Ilie Verdeț, Cornel Burtică, Ștefan Andrei.

Cu acest prilej, tovarășul George Macovescu, vicepreședinte al Uniunii scriitorilor, președintele Asociației scriitorilor din București, a înmănat tovarășului Nicolae Ceaușescu, în semn de profund omagiu, volumul « Floarea darurilor », pe care poezii din întreaga țară l-au dedicat mării sărbători a poporului nostru — a XXX-a aniversare a eliberării României de sub dominația fascistă.

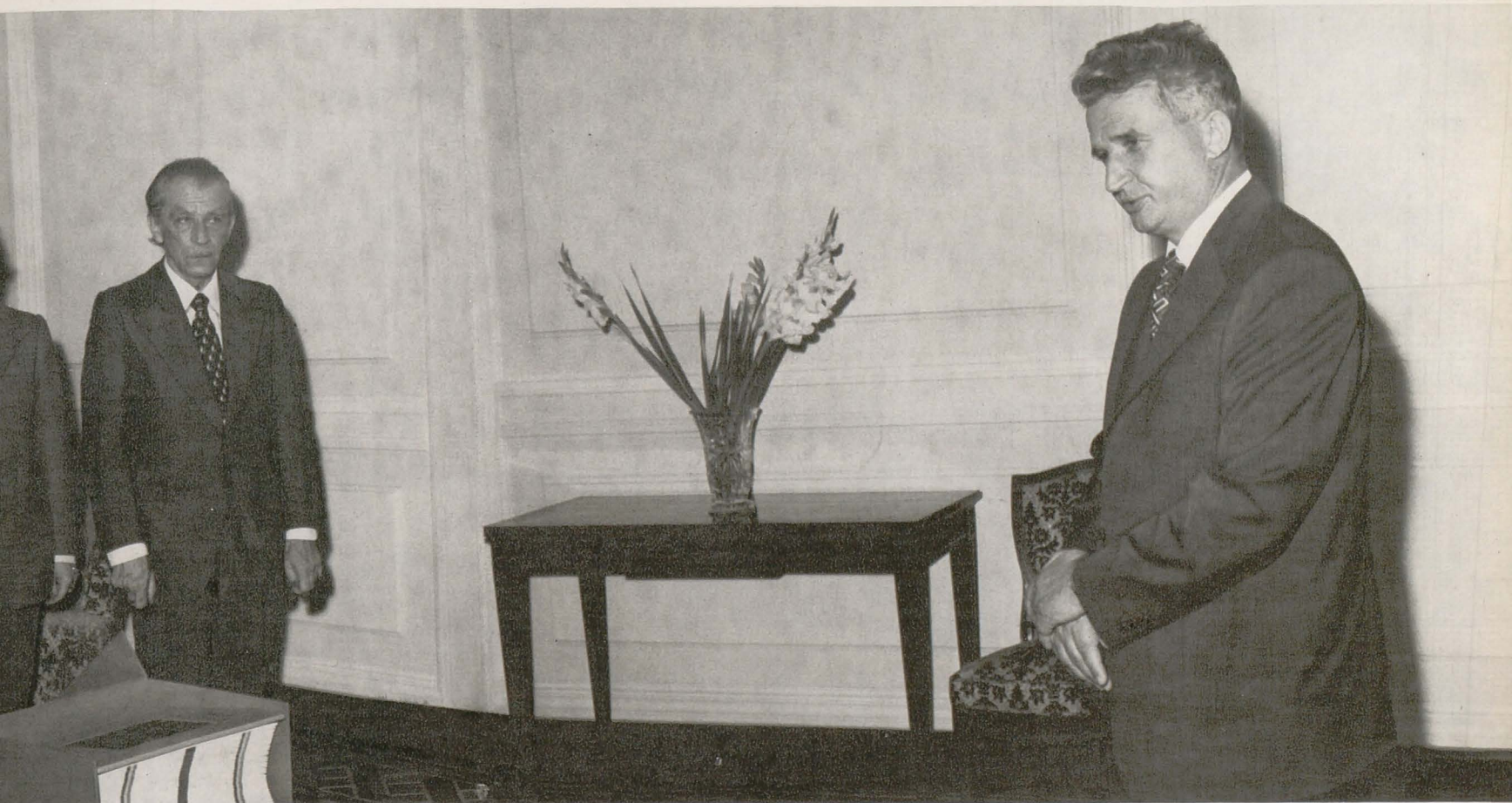
La rîndul lor, artiștii plastici au oferit tovarășului Nicolae Ceaușescu, ca semn al dragostei, prețuirii și recunoștinței lor, macheta statuii ecvestre a lui Ștefan cel Mare, una din cele mai luminoase figuri ale istoriei noastre, unul din mării voievozi și fii ai neamului, luptător dîr și neînfîcat pentru libertatea și independența poporului român. Prezentînd tovarășului Nicolae Ceaușescu această operă de artă — realizată de tînărul sculptor Paul Vasilescu — președintele Uniunii artiștilor plastici, Brăduț Covaliu, a spus :

« Este pentru noi, azi, un moment solemn, și deosebit, în care ne permitem, în numele artiștilor plastici din România, să vă prezentăm această machetă, înfățișîndu-l pe Ștefan cel Mare, unul din fiii glorioși ai acestui popor, care și-a iubit patria și poporul, care a luptat pentru neatîrnare, pentru creșterea poporului român, pentru pacea și libertatea țării. Această machetă este însoțită de simțămintele deosebite pe care le avem pentru partidul nostru, pentru dumneavoastră, tovarășe secretar general, care, acționînd și luptînd de-a lungul anilor pentru bunăstarea patriei, pentru socialism, ne-ați dat un exemplu strălucit de felul cum trebuie să muncim, să realizăm opere care să întruchipeze gîndurile și strădaniile poporului român, opere care să evoce atît trecutul, cît și prezentul și viitorul poporului român.

Dumneavoastră ați fost întotdeauna în mijlocul nostru, al artiștilor plastici, ne-ați sfătuit, ne-ați dat ajutor și ne-ați călăuzit pașii spre arta plină de vigoare și împliniri care să vorbească generațiilor viitoare despre eforturile și aspirațiile poporului român în etapa actuală a socialismului.

Prezentînd această lucrare, ne angajăm să fim gata oricînd să slujim partidul, să creăm opere care să servească interesele poporului. Cu aceste gînduri și cu dragostea tuturor artiștilor plastici vă oferim această machetă și vă urăm să ne trăiți, stimate tovarășe secretar general, mulți ani ! ». A luat apoi cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Într-o atmosferă caldă, cordială, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ceilalți conducători de partid și de stat s-au întreținut cu scriitorii și artiștii plastici prezenți.

CUVÎNTUL TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Dragi tovarăși,
Aș dori să mulțumesc, atât scriitorilor, cât și artiștilor plastici, pentru această inițiativă manifestată în ajunul celei de-a XXX-a aniversări a eliberării României de sub dominația fascistă, a actului răsturnării dictaturii militare-fasciste — care a marcat un moment crucial în istoria patriei noastre, deschizând poporului drumul spre o viață nouă, liberă.

În acești 30 de ani, literatura și arta — poezia și sculptura, ca părți componente însemnate ale acestui larg domeniu de activitate — au cunoscut o dezvoltare puternică. De altfel, în general, pe parcursul dezvoltării istorice a României, în împrejurările deosebite și în marile momente ale evoluției naționale, ale luptei sociale, artiștii — scriitorii, poeții, pictorii, sculptorii, compozitorii — s-au aflat întotdeauna în rîndurile înaintate ale poporului. Ei au militat pentru progresul țării, pentru realizarea unității naționale, pentru dreptate socială și națională. Nu este întâmplător că cei mai mari poeți români au fost și oameni politici,

militanți înflăcărați pentru idealurile de unitate, libertate și neatîrnare ale poporului nostru. Artiștii, poeții, sculptorii au redat în operele lor sentimentele maselor, năzuințele lor înaintate, lupta lor pentru o viață mai bună. Nu aș vrea să fac acum istorie, dar este greu să uiți versurile lui Vasile Alecsandri, ale lui Mihai Eminescu, care în poezia « Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie » a exprimat cu atîta forță și talent tocmai aceste aspirații, viziunea unui viitor nou. Sau pînzele lui Nicolae Grigorescu, care a redat atît de emoționant și veridic imaginea luptei de eliberare națională a poporului, paginile glorioase ale războiului de independență. Nu este, poate, întîmplător faptul că în anii tinereții mulți din marii noștri artiști și-au realizat operele cele mai inspirate; mă refer la exemplul lui Eminescu, al lui Ciprian Porumbescu și al altora.

Iată de ce apreciez că inițiativa poeților români de astăzi de a cînta în versurile lor lupta partidului și poporului nostru este un lucru minunat. Sper că și prin valoarea

lor poeziile sînt la înălțimea acestei inițiative. Doresc să menționez și cu acest prilej că partidul nostru dă o înaltă prețuire activității scriitorilor, a artiștilor plastici, a tuturor creatorilor de artă din țara noastră, apreciază munca uniunilor de creație. Oamenii de literatură și artă, uniunile au un rol din ce în ce mai important în ridicarea nivelului cultural al poporului nostru, în formarea și educarea omului nou, constructor al socialismului, a omului care, o dată eliberat de sub dominația claselor exploatoare, se eliberează și de tarele morale ale vechii orînduiri, se înalță pe plan spiritual, își însușește o concepție înaintată și acționează în toate împrejurările în spiritul umanismului nou. Acest om, stăpîn pe destinele sale, își făurește viitorul în mod liber, așa cum dorește. Desigur, el are plusurile și minusurile lui, vede și lipsurile și greutatea, dar esențial pentru el este ceea ce s-a înfăptuit în patria noastră de la eliberare și pînă acum, transformarea revoluționară a societății, precum și lupta ne-

obosită pentru ridicarea ei pe noi culmi de civilizație și progres. Țelul suprem al acestui om nou este realizarea perspectivelor pe care le deschide programul partidului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, de înaintare a României spre comunism, înfăptuirea idealurilor celor mai înalte de bunăstare și fericire ale poporului nostru.

Sînt convins că poeții și artiștii plastici, toți creatorii de artă vor merge și în viitor în același pas cu creatorii bunurilor materiale, punînd la baza operelor lor nu numai talentul și imaginația, ci și concepția noastră științifică despre lume, ideologia umanistă. În felul acesta se va dezvolta și înflori arta noastră nouă, revoluționară, arta demnă de epoca pe care o trăim, de ceea ce a realizat poporul nostru sub conducerea partidului, de ceea ce ne propunem să realizăm.

Cu aceste gînduri, doresc să vă mulțumesc și să vă urez dumneavoastră, tuturor scriitorilor și artiștilor plastici, succese tot mai mari în activitatea viitoare. (Aplauze)

CALEA ROMÂNIEI SPRE COMUNISM

PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN — proiectul — a fost adus ieri la cunoștința întregii țări. Un eveniment excepțional în viața partidului, un moment deosebit în pregătirea celui de-al XI-lea Congres. Începe o largă și responsabilă dezbateră menită să intruchipeze înțelepciunea colectivă a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii, voința unanimă a partidului și poporului.

O VIBRANTĂ MANIFESTARE A UNITĂȚII DINTRE PARTID, POPOR ȘI FORȚELE NOASTRE ARMATE

Marea adunare populară de la Monumentul Eroilor Patriei, prilejuită de înaintarea la gradul de general, absolvirea Academiei militare și acordarea gradului promoției de ofițeri activi 23 August 1974

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

Doză înaltă general și ofițeri, trupe înarmate și popor, în această zi de mare înfrățire, vă adresez cuvîntarea mea. În această zi de mare înfrățire, vă adresez cuvîntarea mea. În această zi de mare înfrățire, vă adresez cuvîntarea mea.

Victoria insurecției naționale armate antifasciste și antimperialiste de la 23 August este în mod hotărât legată de faptul că Partidul Comunist a organizat și unit sub conducerea sa toate forțele revoluționare ale țării.

INFĂPTUIREA INSURECȚIEI opera întregului popor, actul energic de voință al națiunii române

ȚARA ÎNTREAGĂ A SĂRBĂTORIT A XXX-A ANIVERSARE A ELIBERĂRII

EXPOZIȚIA REALIZARILOR ECONOMIEI NAȚIONALE

și-a deschis ieri porțile, înfățișînd o imagine impresionantă a roadelor muncii, iscusinței și forței creatoare a poporului nostru — constructor al socialismului

• Aici, totul vorbește despre justetea politicii economice a Partidului Comunist Român
• Tablou cuprinzător al unei economii dinamice, în plină dezvoltare — continuu progres tehnologic
• Tronsoni de înaltă tehnologie

Anul XLIII Nr. 9937 Simbăta 3 august 1974 8 PAGINI — 40 BANI

Proiect DIRECTIVELE

Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român cu privire la planul cincinal 1976-1980 și liniile directoare ale dezvoltării economico-sociale a României pentru perioada 1981-1990

IERI S-A DESCHIS LA BUCUREȘTI

Conferința mondială a populației

Președintele României socialiste, Nicolae Ceaușescu, a lansat un stăruitor apel la responsabilitate și conlucrare între state pentru soluționarea problemelor dezvoltării, în vederea îmbunătățirii condiției umane și asigurării viitorului omenirii.

PROGRAMUL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

PROIECT
ANUL XLIV Nr. 9961

UN SINGUR scop
în 1970 — 2,7 miliarde lei
în 1980 — circa 9 miliarde lei

Restricționarea cheltuielilor
Reducerea nivelului tehnic și calitativ

Pe frontispiciul celor trei decenii TOTUL PENTRU OM CONSTRUCȚIA DE LOCUINTE

DUMINICĂ 25 AUGUST 1974

ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A „ȘCINTEII”

Dinamica construcțiilor de locuințe
1976-1980
815.000 APARTAMENTE FIZICE
5220
34429
225221
82054
82900

RAMURILE DE VÂRF ALE PROGRESULUI
Construcțiile de mașini
Electrotehnica și electronica

PRESTIGIUL INTERNAȚIONAL AL ROMÂNIEI SOCIALISTE
ÎN ALTE APRECIERI PENTRU ÎNFĂPTUIRILE INTERNE
PENTRU POLITICA EXTERNĂ CONSTRUCTIVĂ

«Tineretul - factor activ în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate»

EXPOZIȚIE OMAGIALĂ

PITEȘTI
AUGUST 74

La 10 august a avut loc, la Pitești, vernisajul expoziției intitulate «Tineretul — factor activ în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate». La această amplă manifestare, organizată de U.T.C. în colaborare cu U.A.P., au participat 151 tineri pictori, sculptori, graficieni care au expus, în sălile muzeului de artă și ale casei de cultură, un număr de 210 lucrări. Juriul expoziției (președinte Ion Pacea), la care au participat și reprezentanți ai tineretului — muncitori, elevi, a acordat următoarele premii: **PREMIILE U.A.P.**

Pictură: Z a m f i r D u m i t r e s c u («Cornel Elias, Haia Lifschitz»); «Alexandru Rusu, Constantin Godeanu, Ludovic Czeller-Gall»; «Elena Pavel-Sîrbu, Ion Fonaghi»).

Grafică: Simona Runcan («În turnătorie» «Lansarea la apă a unui nou vas»).

Sculptură: Neculai Păduraru («Basarab I, Întemeietorul»).

PREMIILE U.T.C.

Pictură: Cornel Antonescu («Eroul utecist Petre Gheorghe», «Moartea eroului»); Sorin Ilfoveanu («Natură și industrie»); Nicolae Maniu («Constructorii viitorului», «Pe creasta barajului»); Gheorghe Pantelie («Spre fabrică», «Tinerete»).

Grafică: Maria Dimulescu-Niță («Zi de lucru», «Construcții și constructori» «Luptătorii»); Victor Feodorov («Tone-forță», «Instalație»); Wanda Mihuleac («Doftana — Mărturie I», «Doftana — Mărturie II»).

Sculptură: Costel Badea («Festivă XXX»); Cornel Camaroschi («Omagiu»); Előd Kocsis («Insurecție»).

Cu prilejul deschiderii acestei expoziții a avut loc un simpozion consacrat aceleiași teme generale, la care au fost prezentate următoarele comunicări: « Considerații asupra militantismului în artă » — Andrei Pleșu; « Actul angajării morale și politice în creația tinerilor artiști plastici » — Ruxandra Garoceanu; « Rolul operatorului artistic în definirea ambianței urbane » — Mihai Drișcu; « Intervențiile estetice în mediul industrial » — Alexandra Titu.

Publicăm extrase din comunicarea criticului Mihai Drișcu.

ROLUL OPERATORULUI ARTISTIC ÎN DEFINIREA AMBIANȚEI URBAINE

« Artistul este omul care intervine în universul lucrurilor și îi dă o formă »; aceasta este propunerea de definiție la care a ajuns o comisie a *Asociației internaționale a artiștilor plastici* — cel mai mare organism artistic profesional ce funcționează pe lângă UNESCO și care are membri din 64 de țări. « Artistul », citim în periodicul acestei asociații, « artistul de mâine este nervul optic

al colectivității. El nu trebuie numai să vadă, dar să și arate cum să vadă semenii lui ».

« Artistul nu mai este un fenomen rezervat muzeelor și galeriilor de artă, el este mai curînd o facultate, o forță de injectat în societate, al cărui rol este de a trezi umanitatea la conștiința drepturilor ei, începînd cu dreptul la un mediu vizual decent ».

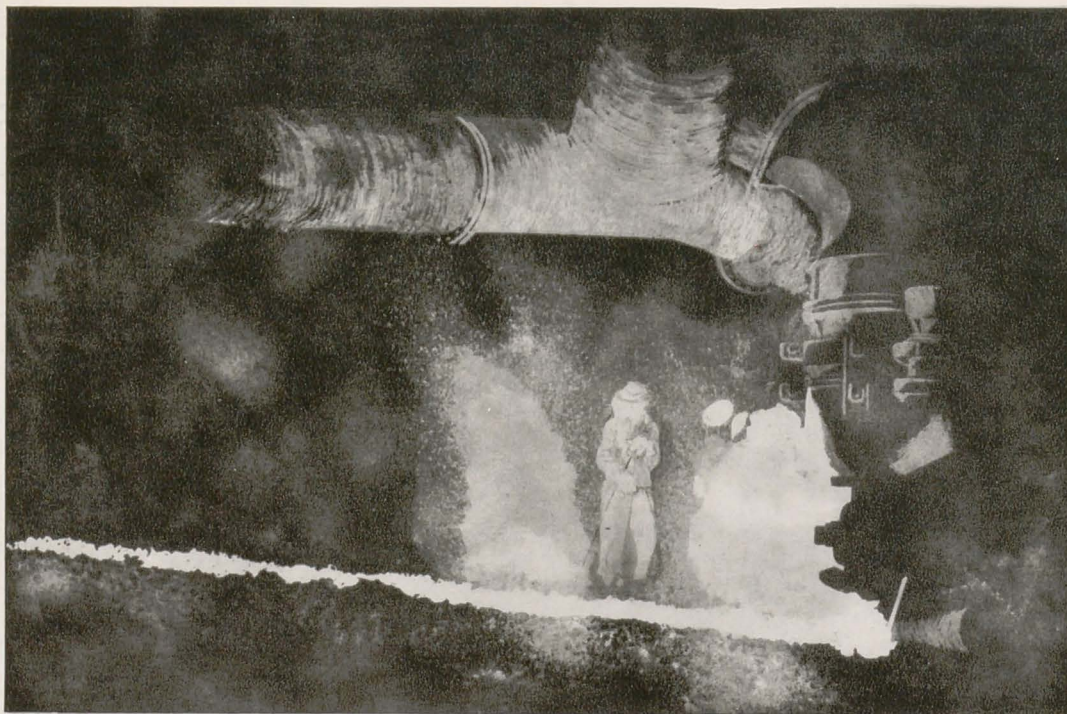
Nu întîmplător tema săptămîinii internaționale a artelor plastice în 1973 a fost « Arta este privilegiul tuturor. Un mediu vizual decent este dreptul omului ».

În sensul acestor preocupări generale, cele ce urmează intenționează să fie o pledoarie pentru *accelerarea* procesului de « pătrundere » a specialistului plastic în teritoriul extrem de complex

al vieții urbane. Nu ne vom referi aici la formele bine constituite, fixate de tradiție — precum statuara cu funcție comemorativă, ci la alte domenii, încă insuficient precizate, fiind vorba de integrarea artelor vizuale în construirea orașului, pornind de la diferența ce a fost stabilită între spațiul urban (rezultat al proiectării) și ambientul urban (rod

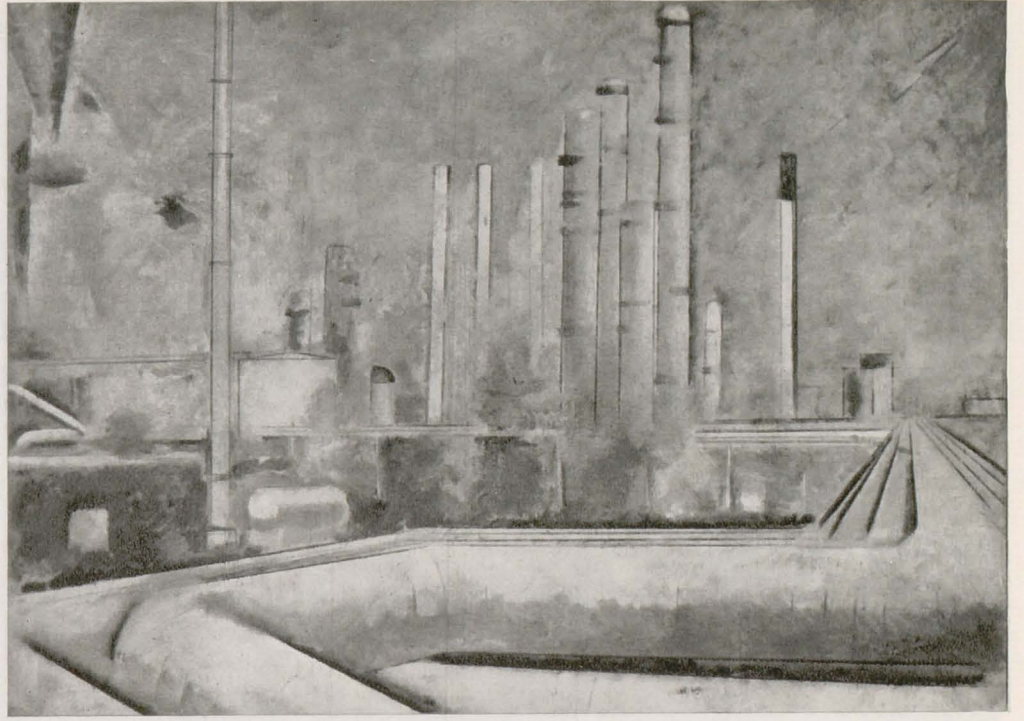
al condiționării), ceea ce, în câmpul artelor, ar corespunde trecerii de la arta « de obiect » la *condiționarea artistică*. [...] Semne ale unei modificări de concepție — e drept că limită la

1. ELÖD KOCSIS: *Insurecție*, ghips
2. GRIGORESCU ION: *Odihna tractoriștilor*, ulei
3. ION IANCUȚ: *Eroica*, ghips patinat

1. SIMONA RUNCAN: În turnătorie, acvatinta
2. MARTA JAKOBOVITS: Începutul dansului, bronz
3. ION VLAD: Portret de studentă, ulei
4. LUCIAN CIOATĂ: Petrochimie, ulei
5. NICOLAE KRASOVSKI: Informare, ulei

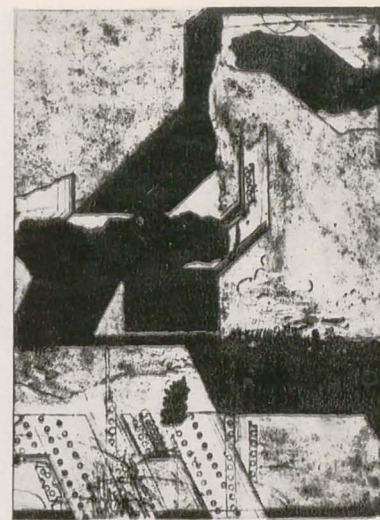
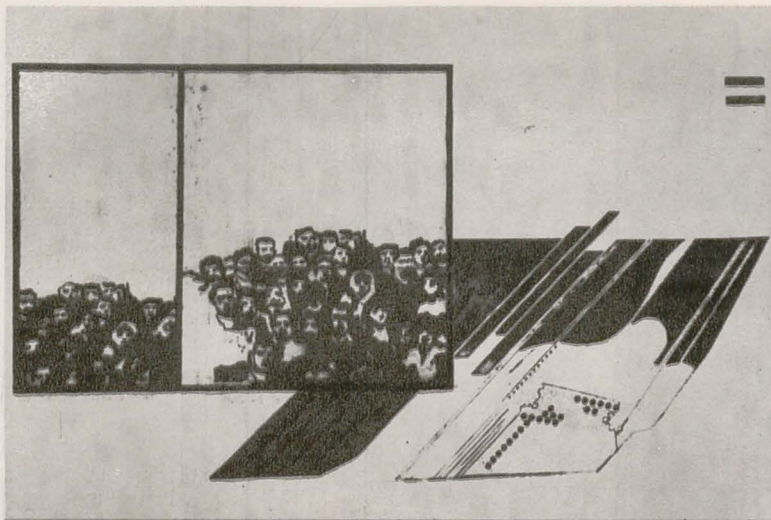

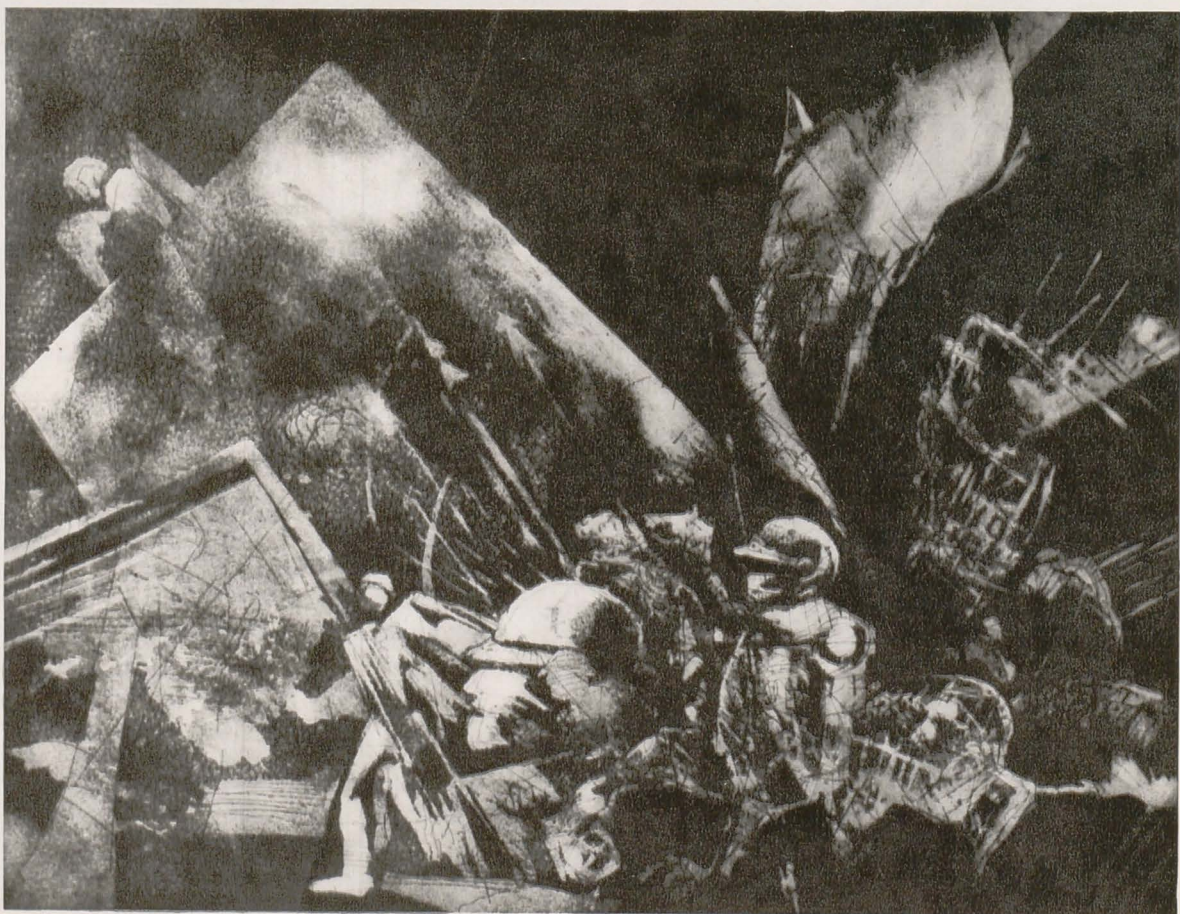
nivelul unei «culturi a interio-
rului» — au existat de mai multă
vreme. Să amintim un asemenea
«semn»: sculptorul Borgo Prund
scrie într-un articol din revista
«Arta și omul» (1935): «Vor
dispărea timpurile când omul se
plimbă prin casă cu o statuie în
brațe pentru a o așeza pe tera-
cotă, masă, dulap sau pe podea,
ca să nu deranjeze, ca întot-
deauna lucrurile străine, căci
sculptura de astăzi e străină
casei unde intră la întâmplare
după un vechi obicei. [...] Vor
dispărea picturile de șevalet fă-
cute la întâmplarea inspirației,
ducând pe urmă un război crunt
contra vecinului pe peretele mu-
zeului sau al unui cetățean liniștit,
trăind din surogatele estetice.
Vor veni timpurile când acest
cetățean va înțelege că peretele
lui are dreptul la o pictură pro-
prie, dictată de ansamblul de
arhitectură, mobilier, lumină și
peisajiu.

Cel puțin noi artiștii să fim con-
știenți de acest adevăr și vom
crea timpuri când biata artă plas-
tică va fi nu numai pentru artă
ci și pentru uzul zilnic al omului». Necesitatea unei estetizări a ha-
bitatului uman este o evidență.
Simplificând la extrem o serie de
date de o complexitate «năuci-
toare» (de la constatările socio-
culturale negative legate de civi-
lizația tehnologică generatoare de
dezechilibru ecologic și pînă la
indiferența față de contribuția
artelor vizuale în crearea me-
diului urban), problema este:
acționînd în sensul urgențelor
sociale, care ar fi metodele prin
care plasticianul să-și ocupe
locul în «grupul de decizie»
estetică? (Poate mai corect spus
ar fi să-și re-ocupe locul, dacă ne
amintim că, în 1334, în actul de
investitură al lui Giotto ca arhi-
tect șef al Florenței era expri-
mată convingerea «că mulți vor
trage foloase de pe urma gîndirii
și științei sale și mare va fi cinstea
cetății».)

Artistul «programator de fru-
mos» este nu numai un slogan,
ci și — în unele țări — o realitate
în ordine numerică. Dincolo de

1. NISTOR COITA: Avînt, gravură în metal
2. EPAMINONDA TIOTIU: Peisaj industrial, colografulă
3. ION PANAITESCU: Constructorii, foto-litografie
4. MARIA DIMULESCU-NIȚĂ: Luptătorii, acvaforte, acvatinta

diferențele de concepție, comune sînt înțelegerea activității lor ca o distanțare critică față de o situație dată (aceasta stă de altfel la originea *gîndirii proiectuale*) și ca o rezervă de ipoteze asupra viitorului. Activitatea «distribuitorului de idei» în ceea ce privește orchestrarea lumii vizuale a unui oraș modern este bazată, întotdeauna, pe «nemulțumirea creatoare». [. . .]

Să observăm că această atitudine nu aparține exclusiv zilelor noastre; ce altceva făcea, de exemplu, Leonardo? Manuscrisele lui sînt înțesate cu proiecte; monografiștii notează, pe lîngă cele foarte cunoscute — ca aparatul de zbor prevăzut cu motor, parașuta, submarinul sau orașul-satelit pentru depopularea marilor capitale — o trăsură automată, mai multe instrumente muzicale dar și «un instrument pentru a deschide o închisoare pe dinăuntru», laminoare, strunguri, orologii,

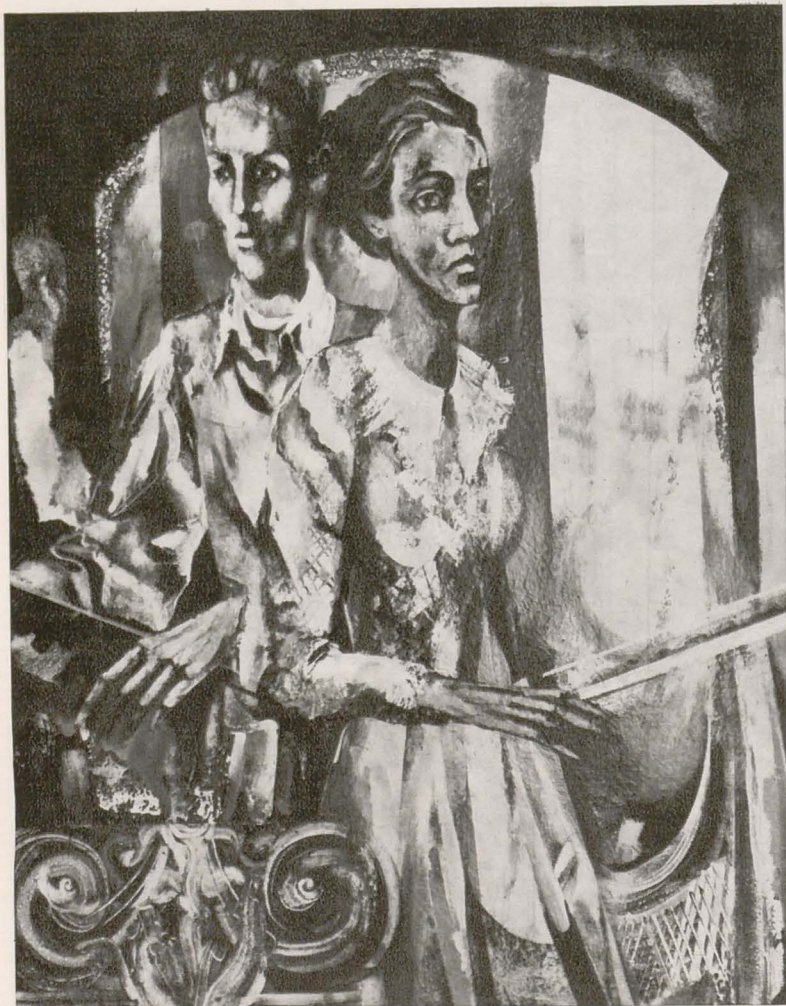
dar și «bombarde cu forme foarte frumoase și foarte utile», plănuește atacuri cu gaze dar prevede și masca salvatoare, desenează o lampă de sudat, greble și lopeți, proiectează o mașină de tipărit, sfredele pentru conductele de apă, cercetează cauzele strănutului, căscatului, somnului, imaginează un fel de deșteptător pentru cei care se trezesc greu. Desigur, nu putem pretinde întoarcerea la universalitatea Renașterii, ci subliniem doar ideea comportamentului proiectual, iar intenția de «a introduce puțină ordine în oraș» poate fi un veritabil *demaror de idei*. [. . .]

Există, în atelierele artiștilor noștri, destule stadii de concretizare ale unei «munci voluntare» în folosul orașului. Reactivarea noțiunii de *consilierat artistic* poate veni dintr-o mai reală cunoaștere a «potențialului atelierelor». Trebuie subliniat și rolul de pedagogie estetică pe care îl

5. WANDA MIHULEAC: *Doftana — Mărturie III*, gravură în metal
6. CRISTINA CRINTEANU: *Victorie*, xilografură

pot juca propunerile artiștilor, în condițiile unei reale democratizări a artei. Dacă e adevărat că «în materie de artă nu apelăm la sufragul universal» (G. Călinescu), nu trebuie uitat că «faimosul cetățean de pe stradă» este coleg cu artistul în calitate de consumator urban. Experiențe realizate în străinătate — și mai timid la noi — au dovedit că acest teren comun, această înrudire poate fi utilizată (artiștii știu măcar de la Baudelaire încoace că nu trebuie să disprețuiască sensibilitatea nimănui) pornind de la *structuri constante*, capabile să reziste la uzura gusturilor, la diferențele de cultură: este în primul rînd *domeniul culorii*. Ameliorarea cromatică a suprafețelor orașului — orice e un posibil suport pentru culoare — comper.sarea estetică a deficiențelor locului de muncă, știută fiind influența culorii asupra psihismului, trebuie să cadă în sarcina artistului, un

specialist al culorii care — experiențele au dovedit-o — ajunge să distingă mai multe tonuri de culoare decât «omul obișnuit». Practician experimentator al condiționării polisenzoriale, cunoscând gradul de pregnanță a culorii (pe lângă codurile de securitate ce funcționează în industrie, care nici acestea nu sînt întotdeauna rezolvate), artistul poate manevra compensator culoarea altfel decât la stadiul cel mai comun, acela de «cache misère»; poate contribui la transformarea uzinei în «catedrala secolului XX», cum se exprima Malraux, poate participa și pe această cale la îmbunătățirea *calității vieții*. [. . .]

Doar simpla enunțare a domeniilor de extindere a intervenției artistice conduce la constatarea imensei responsabilități pe care și-o asumă (sau nu — dar aici discutăm despre cei care și-o asumă) artistul în modelarea ambianței urbane, în condițiile unei culturi socialiste cu pronunțat caracter prospectiv. **M. DRIȘCU**

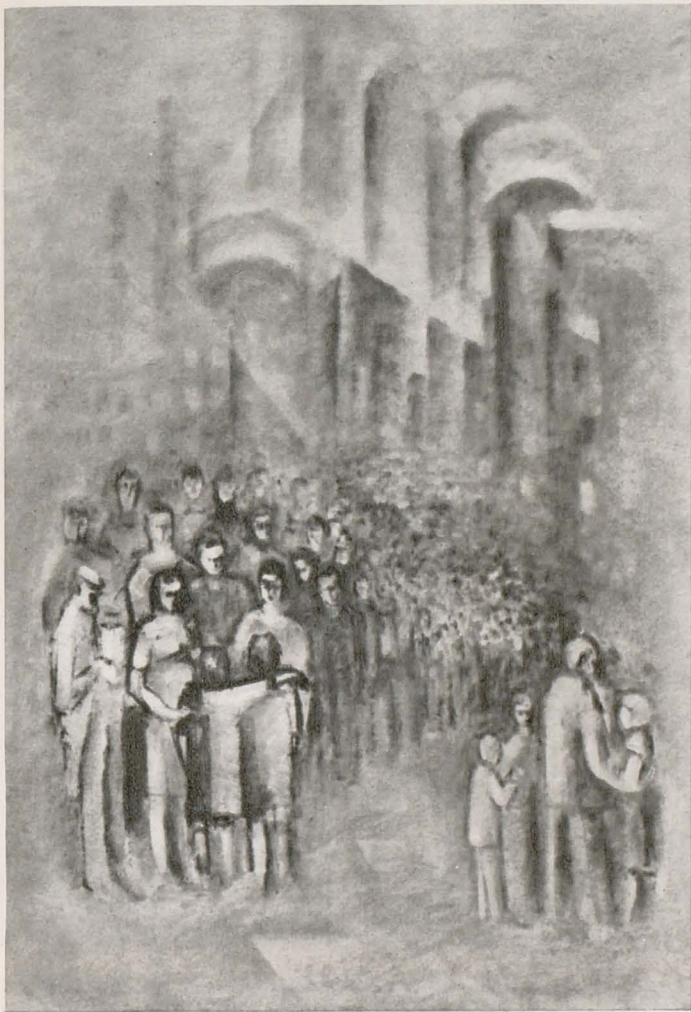
CRONICĂ

Expoziția tineretului de la Pitești este, în mare măsură, o expoziție a debutanților. Dintre tinerii afirmați deja, cu o mai îndelungată, consecventă și recunoscută activitate expozițională, organizatorii expoziției au reținut un grup extrem de restrîns. Să-i numim: Mihai Bandac, Nicolae Groza, Benone Șuvăilă, Nicolae Krasovski, Matei Aurelia, Toma Roată, Gil Nicolescu (pictură), Cristian Breazu, Florin Codre, Ion Condiescu, ceramiștii Costel Badea și Dumitru Rădulescu (sculptură). Țelul acestei expoziții, care-i definește inevitabil și structura, ar fi, deci, unul prospectiv. Pe de o parte. Pe de altă parte, caracterul ei omagial recomandă a se lua în considerație adecvarea față de rigorile unui program, a unui program generos, ținem să accentuăm, inspirat din viața de astăzi

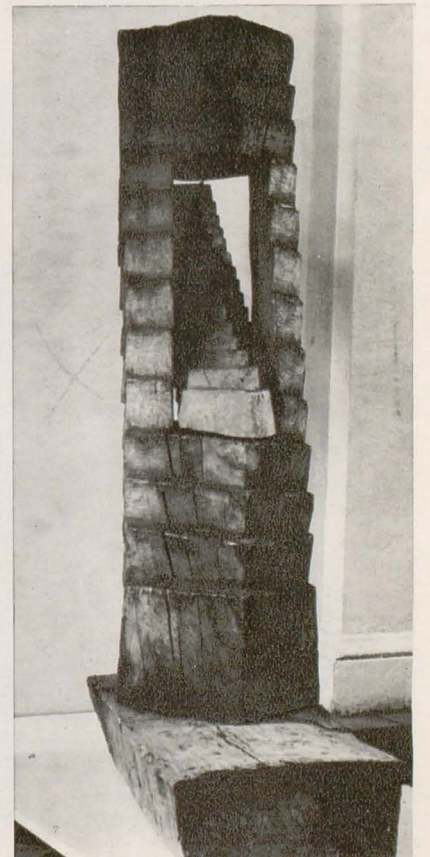
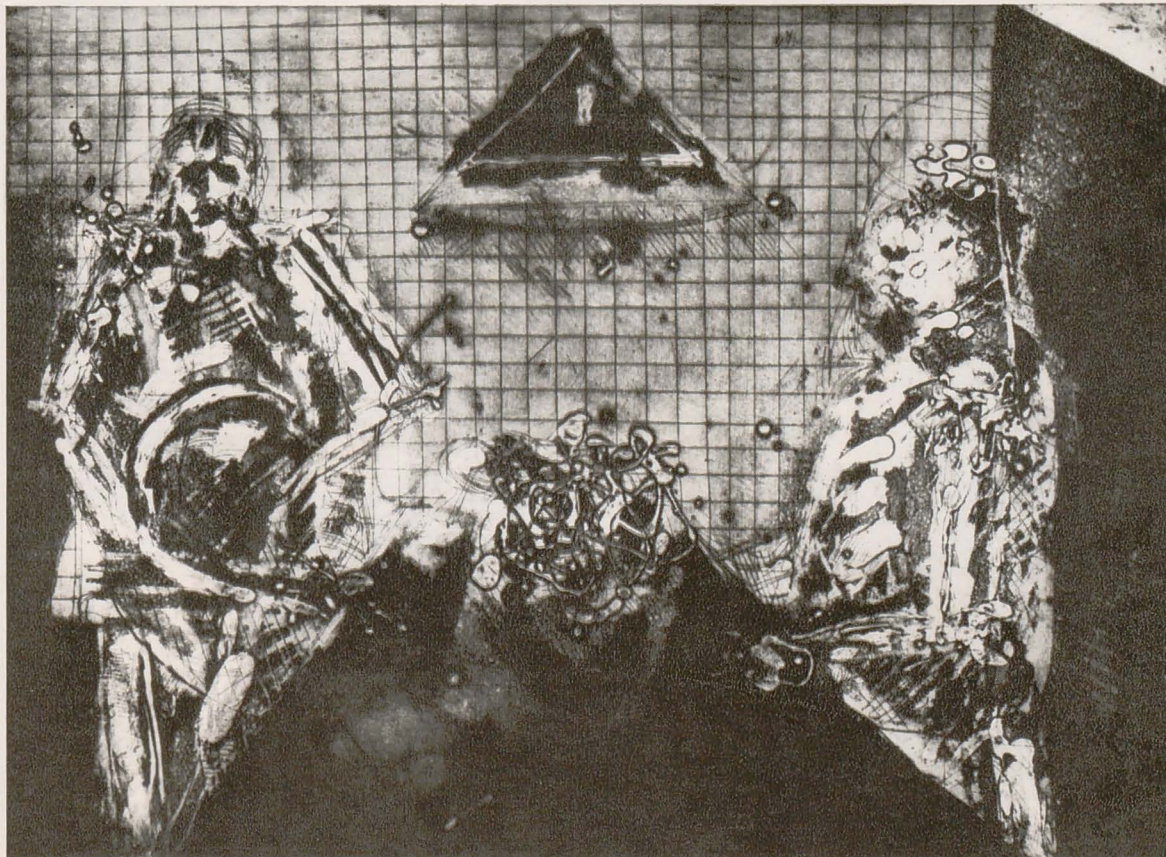
a tineretului și din lupta sa în trecut. În acest sens, tinerii artiști au avut a învinge o serie de dificultăți, izvorîte nu numai din necesitatea unor clarificări interioare, inerente fazei de conturare a unei viziuni și stilistici proprii, ci și din adaptarea la exigențele specifice programului artistic, se știe, cu rezultate nu întotdeauna strălucite, chiar în cazul unor artiști cu mai multă experiență. În ciuda acestor dificultăți, pe care demersul critic este obligat a nu le eluda, expoziția ni se pare, în ansamblu, o reușită. Firește, o reușită sub aspectul ținutei artistice și, totodată, o verificare edificatoare sub aspect social, prin promptitudinea, rectitudinea și seriozitatea cu care tinerii au onorat importante deziderate ideologice, propuse de către societate meditației tuturor creatorilor. Premiile instituite de către cele două foruri organizatoare, Uniunea Tineretului Comunist și Uniunea Artiștilor Plastici, care au colaborat, de altfel, fructuos, la realizarea întregii manifestări, nu fac decât să sublinieze concret, prin autori și opere, aceste constatări.

În două direcții ni se pare a evolua, cu deosebire, interesul artiștilor: cultul muncii și cultul eroilor. Se înțelege, ele nu constituie, în chip exclusiv, o caracteristică a acestei expoziții. Noi sînt însă modalitățile care le susțin și ilustrează. Acestea privesc în primul rînd tendința de a dimensiona cît mai exact realitatea, de a accepta adevărurile generale numai din perspectiva adevărurilor relevate de experiență. Consecința directă a acestei tendințe ni se pare a fi, în cele mai multe cazuri, o atenuare a monumentalității,

1. ZAMFIR DUMITRESCU: *Cornel Elias, Haia Lifschitz, ulei*
2. DORU ROTARU: *Promoția 1974, ulei*
3. GHEORGHE PANTELIE: *Spre fabrică, ulei*
3. SORIN ILFOVEANU: *Portretul elevului, ulei*
5. AUREL BULACU: *Problematică, acvatinta forte, acvatinta*
6. ADRIAN POPOVICI: *Devenire, lemn*

«Tineretul — factor activ în construirea societății socialiste multilateral dezvoltate»

exhibată, uneori, prin artificii pur tehnice, dintr-o convingere clădită pe subiective aprecieri asupra necesităților artistice actuale. Deci, o repropoționare al cărei termen de referință este firescul. Consecința acestei tendințe ni se mai pare a fi și substituirea alegorizării, de toate nuanțele, printr-un discurs epic susținut aproape exclusiv de observație și, articulat meticolos, printr-o notație de tip realist. Obiectul, semnul, situația, devin, în această viziune, simbolice, insinuant și aluziv simbolice numai prin etalarea propriei prezențe, a raporturilor sale logice cu mediul.

Atunci când nu e vorba de situații voluntare sub un anume prestigiu stilistic, fenomenul traduce o salutară pasiune pentru cercetare și evaluare obiectivă a lumii, manifestată de către tinerii artiști plastici, o salutară aspirație în a stabili contacte eficiente, pe linia maximei accesibilități, cu publicul. Faptul, la o cercetare mai atentă, are și un revers mai puțin luminos. Este vorba de senzația unei ciudate nivelări, a unei lipse de îndrăzneală care tinde, firește, numai în unele cazuri, a asimila, actului creației, meșteșugul onest. Ceea ce spunem ne apare mai vizibil în domeniul picturii și mai puțin în domeniul graficii (unitară, la prima vedere, datorită utilizării unor procedee tehnice identice) și sculpturii, unde inegalitățile oferă, compensatoriu, și lucrări de substanță, vădind personalitatea (Aurel Bulacu, Maria Dimulescu-Niță, Wanda Mihuleac, Peter Pusztai, Alma Rusescu, Simona Runcan, Dinu Cîmpeanu, Kocsis Elöd, Tiberiu Bențe, Mihai Mihai, Neculai Păduraru, Adrian Popovici).

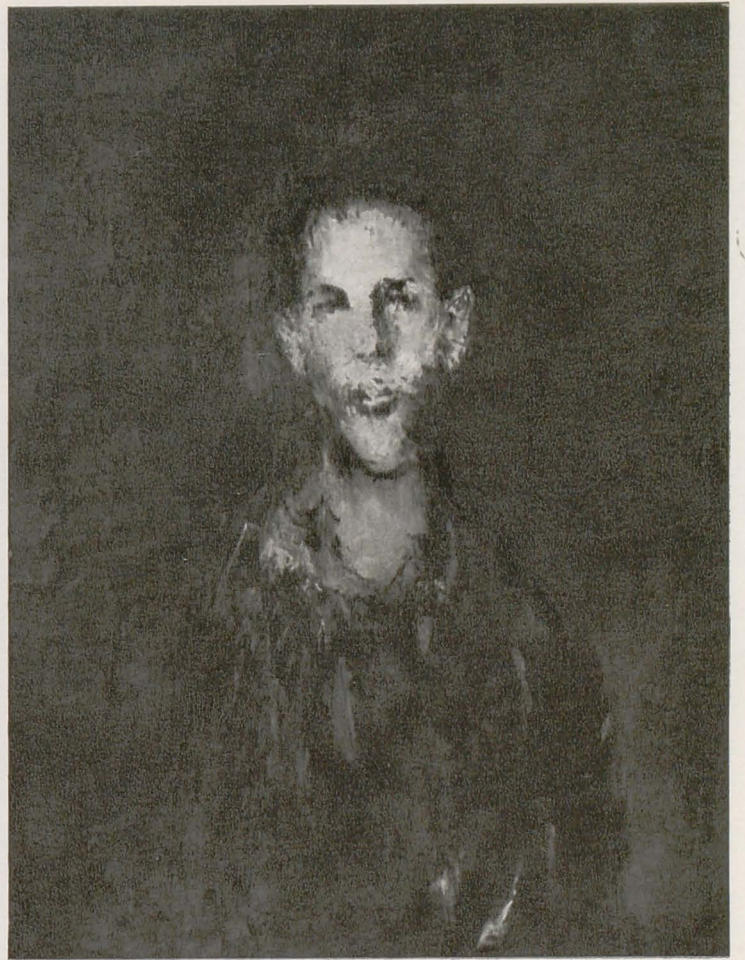
Este o falsă opinie, hrănită, pe alocuri, și de practica artistică, anume aceea că opera cu caracter celebrativ are a respecta, pentru a-și atinge scopul, o severă și calofilă subordonare față de realitate, în forme, formule de fapt, stereotipe. Emoția, noblețea gestului, pereni-

tatea obiectului sînt, astfel, compromise. Un artist pe deplin stăpîn asupra mijloacelor, cu o perspectivă filosofică asupra lumii, cu o înaltă conștiință politică, este capabil în egală măsură în a celebra evenimentul, dar a-l proiecta și în universalitate, a-l îmbogăți cu semnificații profunde, generalizatoare. Omagiul său, operă de activă intervenție, devine, așadar, omagiul unei personalități și nu a unui om, cît de cît talentat, încorporat breslei «de subțire». În acești termeni am privi orice discuție despre îndrăzneală în artă, și numai în subsidiar manipulînd termenii inovației strict tehnice.

Expoziția oferă, s-o recunoaștem, și suficiente exemple de lucrări autentice, cu rezonanțe pozitive asupra publicului și, totodată, asupra mediului artistic. Avem, deci, datorită de a atrage atenția și asupra unor tineri pictori, chiar cu riscul de a repeta inițiativa altora, căci valoarea, seriozitatea lor profesională, ca și elevația gîndirii lor artistice, justifică îndeajuns aceasta. Ei sînt, fără a putea epuiza, bineînțeles, enumerarea: Cornel Antonescu, Sorin Ilfoveanu, Nicolae Maniu, Zamfir Dumitrescu, Ștefan Câlțea, Mihai Cismaru, Grigorescu Ion, Horia Paștina, Doru Rotaru, Victor Timofte, Virgil Mancaș, Ion Dumitriu, Gabriel Catrinescu.

C. R. CONSTANTINESCU

1. VIOREL FARCAȘ: *Jertfă*, ghips patinat
2. NECULAI PĂDURARU: *Basarab I, Întemeietorul*, ghips patinat
3. CORNEL ANTONESCU: *Moartea eroului*, ulei
4. MIHAI CISMARU: *Eroul utecist — Justin Georgescu*, ulei
5. VIORICA MIHĂESCU: *Tendință*, litografie color
6. PETER PUSZTAI: *Om — natură*, gravură în metal

Ion Frunzetti

EDITURA
MERIDIANE

PICTURA CONTEMPORANA ROMĂNEASCA

Printre evenimentele editoriale omagiale ale anului XXX se înscrie și albumul *Pictura contemporană românească** cu un «cuvînt înainte» de Ion Frunzetti (antologia imaginilor aparține lui Vasile Florea și Marin Mihalache), album conținând 83 de imagini în culori — retrospectivă restrînsă a creației picturale românești în cele trei decenii cîte au trecut de la insurecția armată antifascistă națională.

Iconografia a încercat să cuprindă picturi reprezentative atît pentru procesul de edificare a noii societăți în țara noastră, cît și pentru personalitatea creatorului respectiv (selecția caută să acopere diversitatea tendințelor și aria generațiilor tinere și mature). În prefață, criticul Ion Frunzetti conturează, cu acuitatea ce-l caracterizează, o sinopsă a fenomenului plastic contemporan, schițează «o hartă artistică» a țării, subliniind că în cadrul de definire, în noua cultură românească, a trăsăturilor spirituale și morale ale omului societății socialiste — plasticienilor le-a revenit un rol de seamă. Prefața include o analiză a procesului de înțelegere a obiectivelor plasticii contemporane, a «redescoperirii programului social al picturii și sculpturii din perspectiva unei perfecte sincerități artistice». Salutînd «calitatea cu precădere nouă a imaginilor», Ion Frunzetti arată că răspunsul dat de plastică problemelor noi cu care este confruntată reprezintă un imn optimist închinat viitorului umanității. «În societatea nouă pe care oamenii muncii o înalță astăzi în patria noastră, totul stimulează orientarea spre acele țeluri, spre formarea și dezvoltarea la maximum a acelor calități care pot promova în plastică idealul înălțării omului prin forța conștiinței sale. Calitatea nouă, socialistă, a artei contemporane românești, se poate considera parțial datornică și felului specific de a evolua al genului portretistic, și felului cum au îmbogățit peisajul, scena de gen, compoziția istorică, alegoria».

OLGA BUȘNEAG

OMAGIU EDITORIAL

* Editura Meridiane, 1974.

EXPOZIȚII

anul xxx

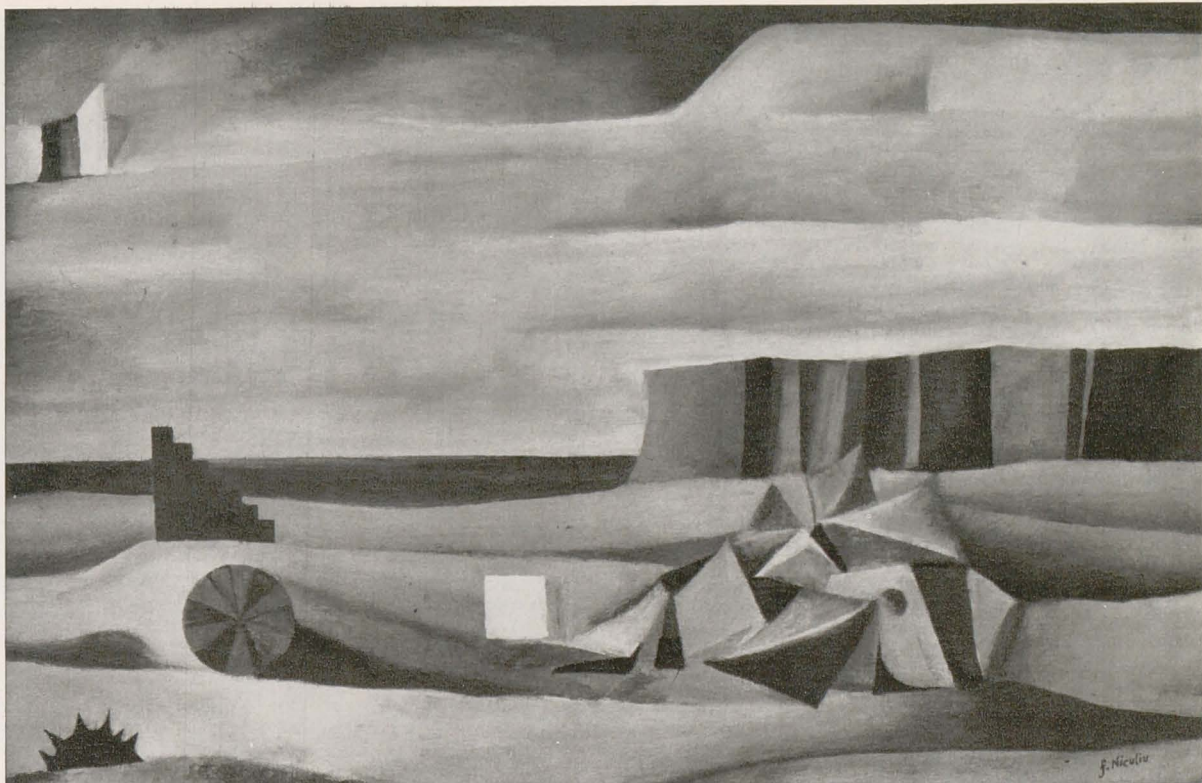
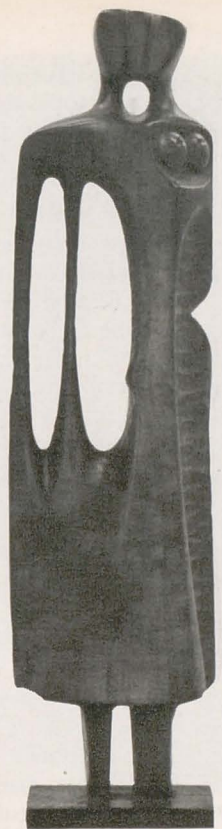

1. H. H. CATARGI: Lacul, ulei
2. CORNELIU BABA: Arlechin, ulei
3. PETER BALOGH: Figurină, lemn
4. FLORIN NICULIU: Plajă, ulei
5. BRĂDUȚ COVALIU: Compoziție, ulei
6. VASILE BABOE: Femeie cu flori galbene, ulei

GALERIA EFORIE
AUGUST-SEPTEMBRIE 74

VIRGIL ALMĂȘANU
CORNELIU BABA
VASILE BABOE
PETER BALOGH
HENRI CATARGI
BRĂDUȚ COVALIU
ION GHEORGHIU
FLORIN NICULIU

Fragment din amplul moment plastic retrospectiv care a omagiat cea de-a XXX-a aniversare a Eliberării, selecția de la Galeria Eforie a însumat o seamă de lucrări din creația artiștilor *Virgil Almășanu, Corneliu Baba, Vasile Baboe, Peter Balogh, Henri Catargi, Brăduț Covaliu, Ion Gheorghiu, Florin Niculiu*, toți personalități acuzate, aparținând unor generații diferite.

Lucrările expuse sînt exemplare pentru viziunea, tematica și teh-

nica imaginii caracteristice fiecărui artist. Dacă nu se poate afirma că aceste piese au un « aer de familie » — criteriul nefiind cel al afinităților electiv — ele sînt martori ai unei diversități stilistice și totodată ai unor constante specifice artei românești.

Printre acestea din urmă aș include afecțiunea față de real, un înalt potențial poetic, forța de a comunica cu privitorul, prestigiul estetic al imaginii.

Opt artiști — opt universuri poetice distincte.

Cele două picturi semnate de *Virgil Almășanu*, realizate în griuri muzicale cu rafinat-calulate accente de galben și roșu, rețin esențialul abstract dintr-un peisaj. Atît desenul în creion, cît și petele de culoare care convertesc în planul plastic tectonica peisajului, se disting printr-o mare libertate și degajare, printr-o impetuozitate aproape gestică. Pictura gravă a maestrului

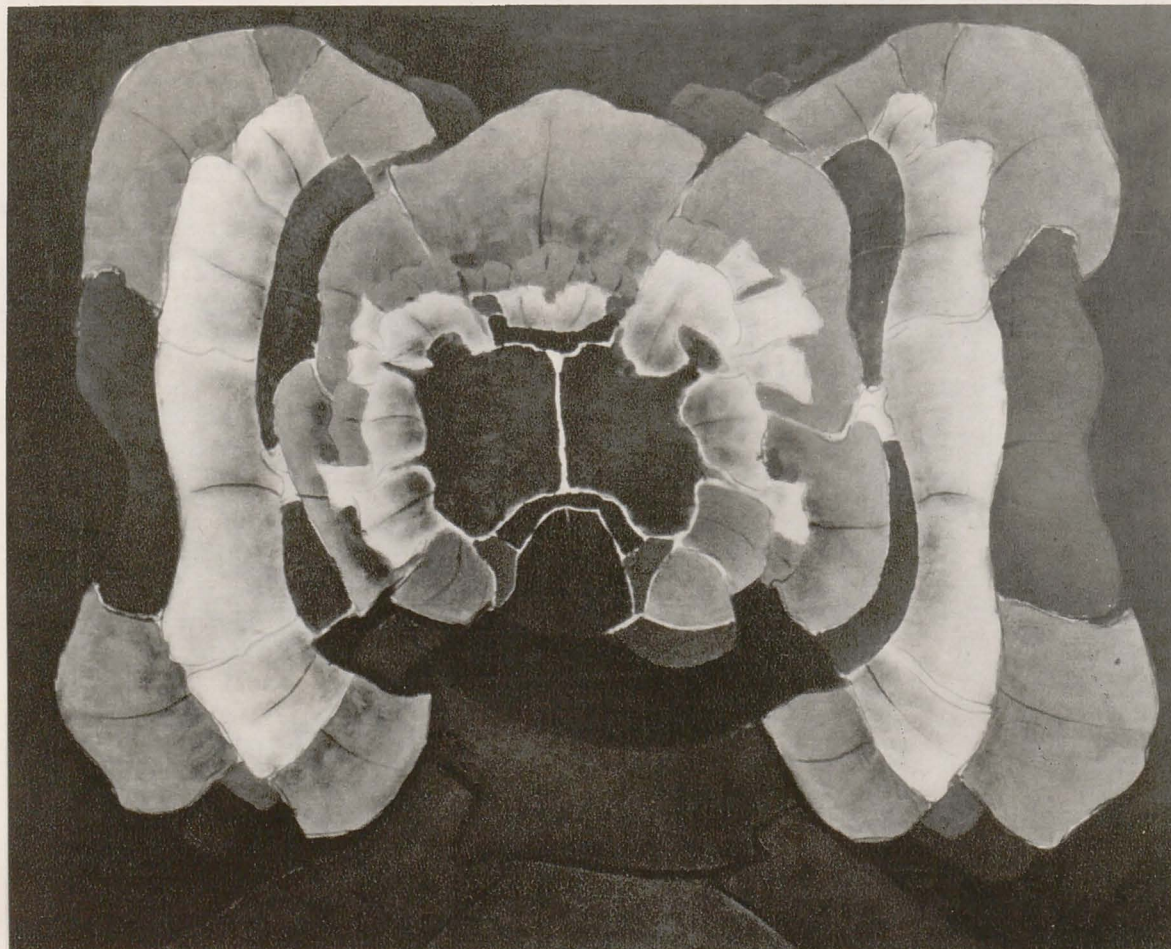
Corneliu Baba este reprezentată de un peisaj dramatic (casele albe mărunte, ce se înscriu pe linia orizontului și copacul firav, golaș, par strivite de presiunea aerului), un « Arlechin » — semnificativ portret al unei stări de vîrstă crepusculară — și o figură de tînăr cu joben. Ceea ce reține în pictura lui Baba este dezbaterea profundă a problemelor ontologice, noblețea și desăvîrșirea meșteșugului, fondul de mister subiacent unei aparențe

7. VIRGIL ALMĂȘANU: Peisaj, ulei

8. ION GHEORGHIU: Grădină suspendată, ulei

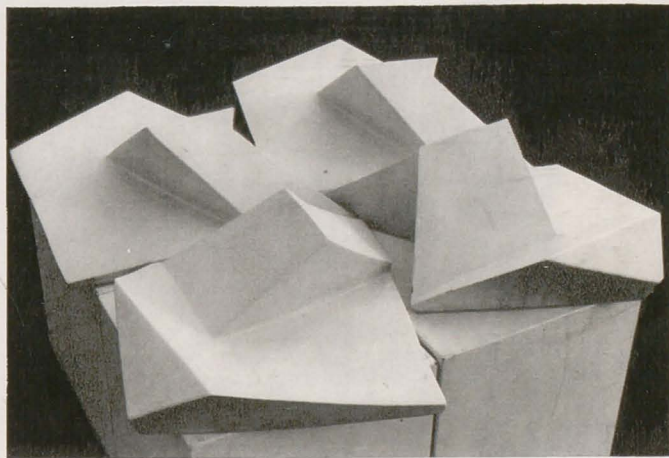

de liniște. Într-o mărturisire făcută anul trecut, pictorul declara patetic că s-a născut prea târziu. Ce coincidență cu recenta declarație făcută de Giorgio de Chirico — «sînt un pictor al Renașterii, născut greșit într-o altă epocă»! Cele două portrete realizate de Vasile Baboe — «Femeie cu flori galbene» și «Femeie cu măr» — pe un fond siniliu, ca zugrăveala caselor transilvane, — au ceva din hieratismul frescelor medievale și totodată prospețimea și coloritul frust al portretelor de ctitori executate de pictorii țărani din veacurile trecute. Elegantele sculpturi în lemn semănate Peter Balogh, uneori în factura traforată ce-l caracterizează, se înscriu plăcut în spațiul galeriei. Un echilibru maiestuos, un tonus optimist, o forță de creație incredibilă și calmă respiră cele două peisaje și natura statică (din 1973 și 1974) datorate maestrului Henri Catargi. «Lacul» în special, cu un desen abia eboșat, mi se pare a fi revelator pentru sinteza esențială pe care maestrul a atins-o în lucrările din anii târzii. Lumina, aerul circulă victorioase prin pînzele albastre ale lacului, printre crengile răsfirate ale copacului, împrăștiind o ireală pace. Cele trei lucrări aparținînd lui Brăduț Covaliu — «Poetul», «Surorile» și «Compoziție» mărturisesc vocația pentru compoziția alegorică, pentru o pictură reflexivă, pătrunsă de fior poetic. Meditația inclusă textului plastic este mărturia unei problematice profund legate de valorile și destinul omului.

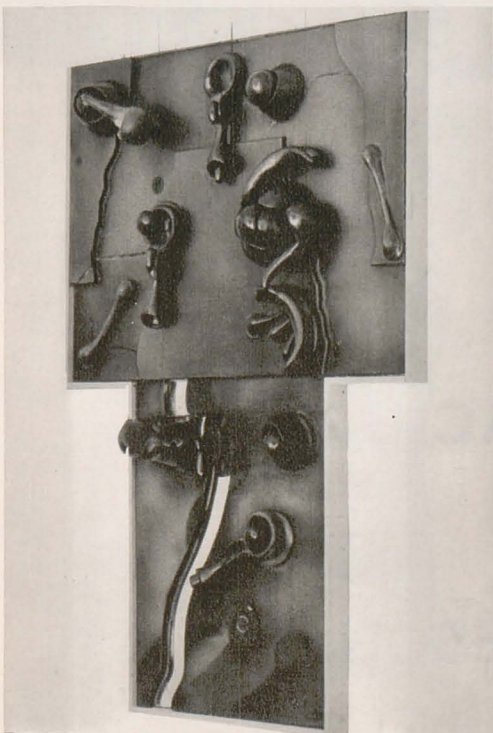
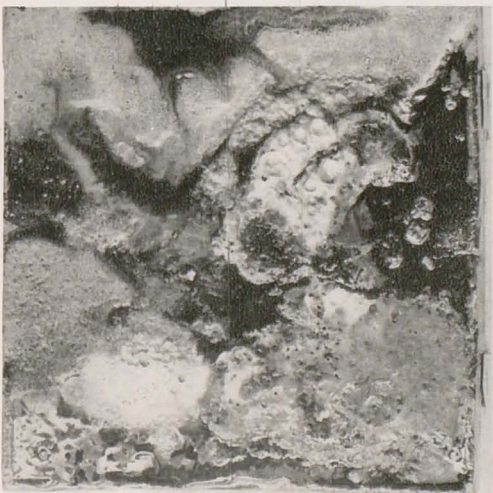
Aparținînd unui vast ciclu de «Grădini suspendate», pictura lui Ion Gheorghiu este o fastuoasă sărbătoare cromatică în care dominația roșurilor și a violetului creează o atmosferă stenică de intensă vitalitate. Spațializarea unei scheme iconografice de «grădină suspendată» se convertește într-o sculptură enigmatică à la Max Ernst.

«Epilog», «Fugato», «Plaja» — peisaje fantastice de Florin Niculiu — sînt create de un artist cu o mîină de excepțional desenator și un ales gust al nuanțelor. Montaje ale unor elemente întîlnite frecvent în pictura sa — viori, clepsidre, scoici, cristale, pendule, scări ivite straniu etc. — aceste piese de alură interplanetară reflectă o sensibilitate poetică necomună, o înzestrare rară pentru a capta și reda fluidele misterioase ce străbat realul, muzicalitatea secretă a unui peisaj. **OLGA BUȘNEAG**

**GALERIA AMFORA
AUGUST-SEPTEMBRIE 74**

În ilustrație: ceramică de COSTEL BADEA, CECILIA ST. BOTEZ, RADU TĂNĂSESCU, TEREZA PANELLI

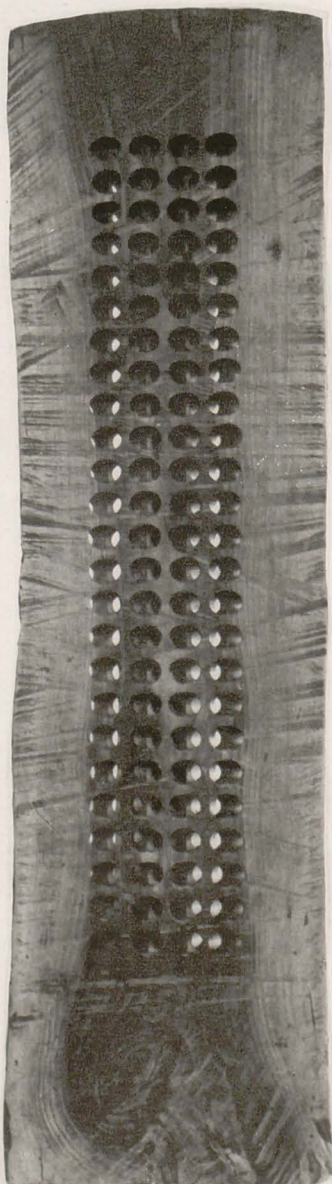

**COSTEL BADEA
ION BERENDEA
CECILIA ST. BOTEZ
CRISTEA VICTOR
DRAGOȘ GĂNESCU
TEREZA PANELLI
D. RĂDULESCU
RADU TĂNĂSESCU
MARIA VAIDA
DUMITRU VOICU**

Lucrările selecționate nu fac decât să illustreze viziuni și maniere stilistice consacrate, cunoscute publicului din numeroasele expoziții anterioare ale autorilor. Actuala manifestare de la galeria « Amfora » are însă un caracter omagial și principiul reevaluărilor retrospective ni se pare justificat. Expoziția încearcă, la nivelul unei antologii extrem de rezumative, a puncta diversitatea preocupărilor ceramiștilor în domeniile funcționalității obiectului, tehnicii și registruului de forme adoptat. Întîlnim, astfel, o exploatare a expresivității materialului și o ignorare voluntară a dezvoltării formei în lucrările lui Dumitru Voicu și Cecilia Storck-Botez (farfurii și plăci decorative), sau o exploatare a modelului folcloric de tip artizanal (Maria Vaida). În aceste cazuri, viziunile sînt, precumpănitor, ornamentale. Întîlnim, însă, și o accentuată preocupare pentru configurarea unor compoziții, asimilabile — ca urmare a acceptării unui specific dialog spațiu-formă, unei specifice rezolvări a ritmicii detaliilor — sculpturii. Lucrările din această categorie mizează pe substanța unei idei, pe polivalența semnificațiilor, pe ambiguitatea fertilă a sugestiilor. Aceste lucrări vizează limpede autonomia estetică. Decorativismul, conceput ca utilitarism, este numai un pretext și un paravan pentru proiecte mult mai ambițioase decît pare la prima vedere. Nu întîmplător lucrările din această categorie încorporează aluzii figurative, fie prin acceptarea antropomorfismului, fie, pur și simplu, printr-un « story » al formelor, riguros și logic articulate printr-un sistem al conexiunilor, reunite motivat într-un ansamblu — echivalent într-un fel metaforei ori discursului epic. Cităm aici pe Costel Badea, cu predispoziția sa cunoscută în exploatarea raporturilor amorf-format, materie larvară-cristal, pe Dumitru Rădulescu, cu vădita sa propensiune pentru specularea structurilor geologice, pe Radu Tănăsescu, Victor Cristea, Ion Berendea și Dragoș Gănescu cu înclinații către închegarea unor construcții baroce, senzuale, proiectînd în fantastic motive « decupate » din mediile florei și faunei, uneori chiar din studiul trupului uman, în sfîrșit, pe Tereza Panelli, cu vocația ei de a structura volumele, printr-o severă asceză geometrică.

C. R. CONSTANTINESCU

**GALERIA ORIZONT
AUGUST-SEPTEMBRIE 74**

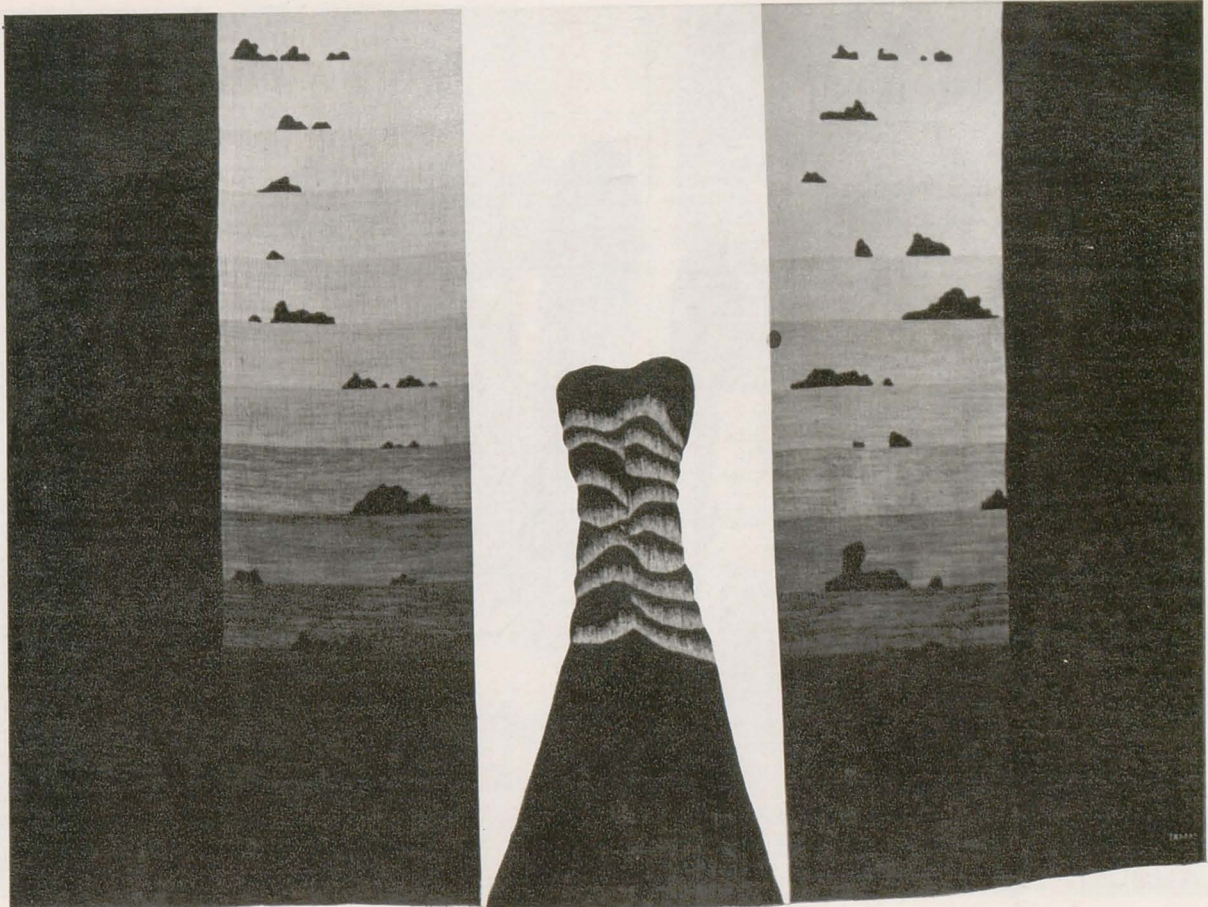

*MIMI PODEANU: Grădină, iarna, tapiserie
OVIDIU MAITEC: Compoziție, lemn (st.)*

**CONSTANTIN BACIU
OVIDIU MAITEC
MIMI PODEANU
MIRCEA ȘTEFĂNESCU
ANNA TAMÁS**

Selecția de grafică picturală a lui *Constantin Baci* este la întrepătrunderea a două zone de preocupări: pe de o parte «desenul», care i-a adus o faimă de ilustrator, cu ușurința de a improviza când economic, când redundant, în legătură cu *contactul delicat cu întreaga natură* și, pe de altă parte, exerciții de abstracție lirică, tentative de captare a «spațiului dinăuntru»; uneori, hazardul în procesul elaborativ este direcționat de un impuls de povestitor, drept care tonul este mixt, între plastică și anecdotică plastică.

«Ceea ce e viu», observa încă Goethe, «are darul să se acomodeze celor mai variate condiții ale influențelor exterioare și totuși să nu renunțe la o anume și

ANNA TAMÁS: *Compoziție, tapiserie*

MIRCEA ȘTEFĂNESCU:
Figuri, lemn

certă independență dobândită». Pentru un artist care și-a delimitat teritoriul și și-a dobândit această independență, cum este *Ovidiu Maitec*, surpriza nu mai este posibilă, interesează doar adâncirea în sistemul stabilit. Sculptorul este preocupat de modul în care obiectul sculptural poate deveni organizare de spațiu, modificare a caracterelor structurale ale spațiului dat; el urmărește crearea unor locuri ce radiază și își anexează împrejurimile. În lucrările expuse există o *concentrare* (acesta este progresul?) în direcția misterului. Interpretate ca sculpturi «de galerie», interesează desigur și «elocvența naturală» a meseriei sale; interpretate ca proiecte, machete, interesează participarea reală la crearea spațiului public, la legătura între natură și arhitectură.

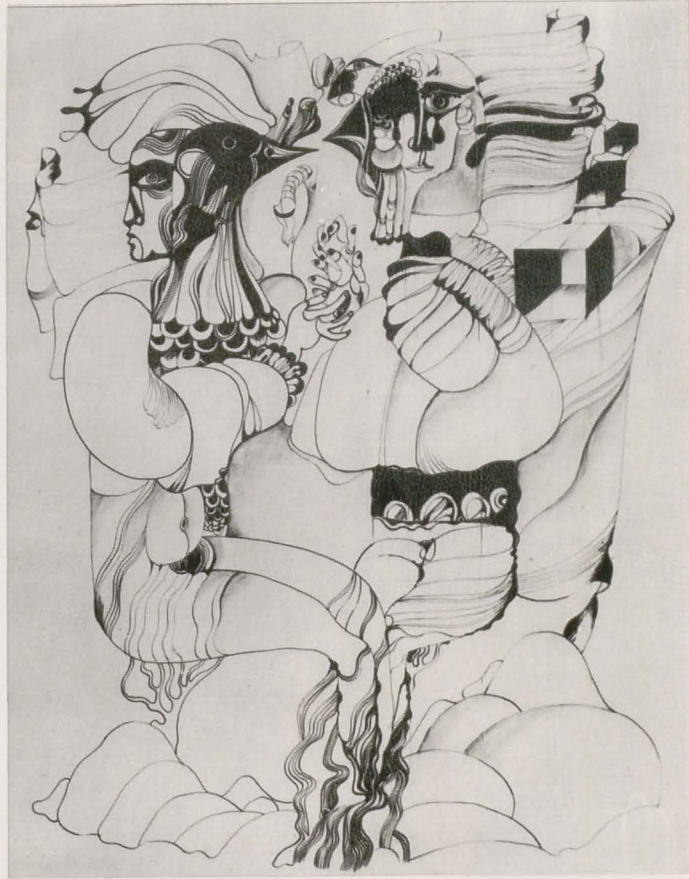
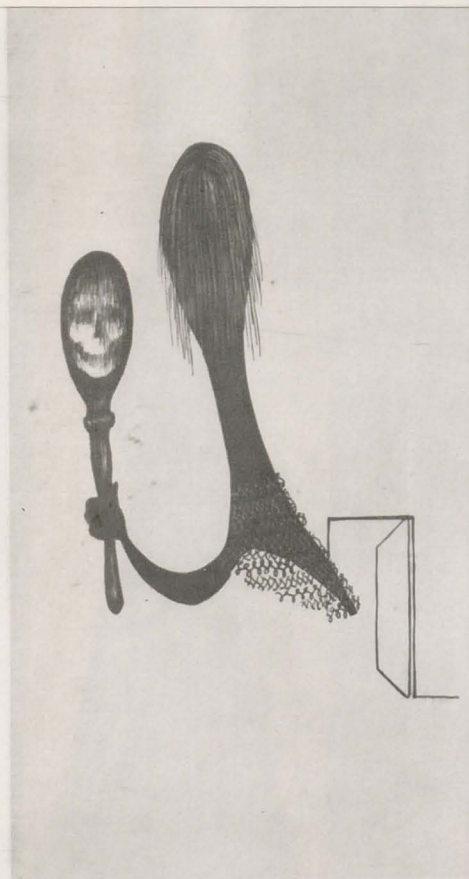
Actualele tapiserii ale lui *Mimi Podeanu* aduc, în cadrul aceleiași obișnuințe stilistice, o restrângere a gamei cromatice, dar o creștere a numărului de degradeuri. O compoziție cu figuri în care este utilizat decupajul prin arabesc aliază un aer de broderie veche cu o îndrăzneală deprinsă din pictura metafizică (figura-manechin). Este vorba despre o aliere, repetăm, nu despre o sudare a unor motive autohtone și eterogene.

Artistul, spune o celebră definiție, depinde de cantitatea de trecut pe care îl poartă în sine. Pe această cale culturalivă, *Mircea Ștefănescu* și-a definit un stil în care elementele aliajului ar fi — simplificăm desigur — românul (figura-coloană), sculptura populară, Bourdelle. Un atent studiu al retoricii gesturilor — care în nici un caz nu trebuie confundată cu gestul retoric în sculptură — și posturilor permite ca *Mircea Ștefănescu* să abordeze zone categorial diferite, prin intermediul aceluiași semn figurativ, corpul feminin.

O «voce» recent afirmată în tapiseria noastră este *Anna Tamás*. Presupunem, ghidați de prezentele lucrări, că «părerea personală» pe care o are despre tapiserie este următoarea: tapiseria nu trebuie să părăsească vechea idee de *confort*, dar acesta se realizează nu pe calea agreabilului decorativ, ci prin accesul la o idee. Aceasta trebuie să aibă caracter de generalitate și să nu contravină calităților de sobrietate dar și de somptuozitate.

E folosit un registru de sigle personale, ceea ce garantează «stilul imediat recognoscibil» — care nu exclude complexitatea vizuală, dar face ca lectura să se facă aproape instantaneu. La relectură ies la iveală nuanțele.

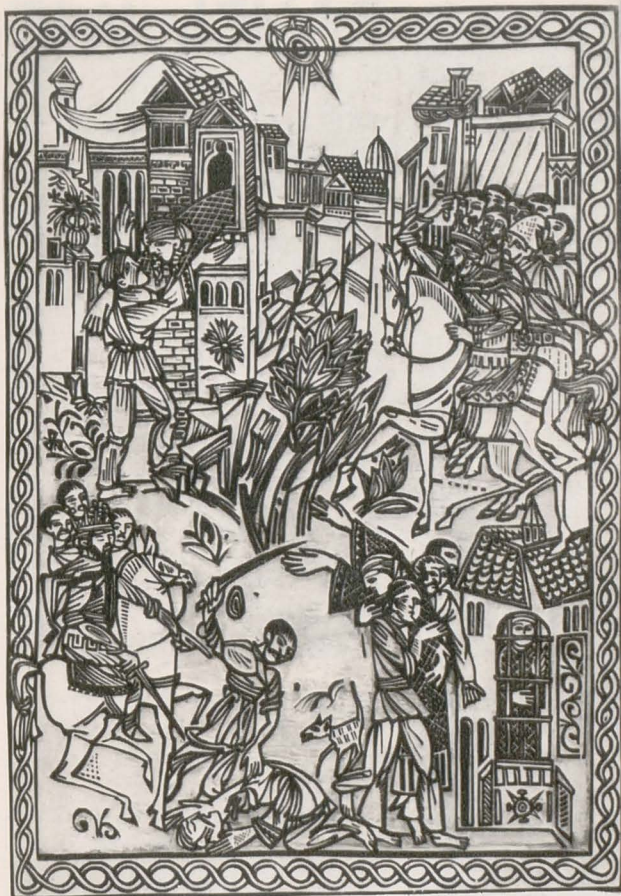
MIHAI DRIȘCU

**GALERIA SIMEZA
AUGUST-SEPTEMBRIE 74**

**EMILIA BOBOIA
MARCELA CORDESCU
STAN DONE
MIRCEA DUMITRESCU
CRINA IONESCU
VAL MUNTEANU
TIBERIU NICORESCU
ANTON PERUSSI
DAMIAN PETRESCU**

1. MARCELA CORDEȘCU: Poezii de Veronica Porumbacu
2. EMILIA BOBOIA: Legende populare românești
3. TIBERIU NICORESCU: Legende
4. DAMIAN PETRESCU: Craii de Curtea Veche
5. MIRCEA DUMITRESCU: Ion Neculce
6. STAN DONE: Cîntece populare franceze
7. VAL MUNTEANU: Basme
8. ANTON PERUSSI: Esopii

La galeria Simeza a fost organizată în această perioadă o expoziție a ilustrației de carte. Expun graficieni cunoscuți, specialiști ai genului. Majoritatea lucrărilor răspund exigențelor tipografice, tot așa cum răspund unor exigențe strict plastice (echilibru compozițional, armonie cromatică, acuratețe în execuție etc.). Ilustrația de carte are, însă, a satisface și rigori de alt ordin, prin însăși natura sa. Ea, se știe, este un comentariu al altei opere, cu altă specificitate. Un comentariu liber însă, ce evidențiază personalitatea artistului, personalitatea lui critică, disponibilitățile lui în înțelegerea profundă a unor fenomene artistice diferite. Subordonarea sa, dacă o putem denumi astfel, privește numai spiritul textului. Foarte multe exemple ne demonstrează, nu numai în prezenta expoziție, că acesta este și lucrul cel mai dificil de surprins (dacă ne referim, deopotrivă, la substanța și adevărul textului literar și la nuanțele sale). De regulă, se acceptă structura stilistică a cărții, care oferă oarecum automat și structura stilistică a reprezentării plastice. Sînt cazuri în care numai tematica este suficientă. Avem de ilustrat balade, de pildă? Nimic mai simplu. Recurgem la vechea xilogravură populară ori la miniatura medievală ș.a.m.d. E drept, acest comod procedeu

oferă adesea și realizări notabile. Expoziția pe care o comentăm poate servi de exemplu și în acest sens, căci decisiv rămîne discernămîntul unui artist sau altul.

Apreciem însă, deosebit, «depărtarea» față de sugestiile «modelului», mai ales cînd acesta are tendința de a se impune autoritar, «depărtare» acceptată chiar cu riscul de a se angaja într-o direcție discutabilă în raport cu textul, dar justificabilă în planul unor posibile interpretări. Orice tentativă de a depăși anonimul, întrucîtva tipic ilustratorului de carte, subordonarea lui intelectuală, spirituală, greu de motivat, fie și prin acceptarea distanței ironice și a tonului parodic, ni se pare demnă de salut (*Emilia Boboia, Tiberiu Nicorescu*). Observația noastră este mai limpede sesizabilă în ilustrarea unor opere literare al căror stil nu are un corespondent imediat în plastică. Lipsit de reflexe salvatoare, graficianul dă, adesea, soluții simpliste, în afara oricăror corespondențe cu spiritul autorului sau opereii alese (*Damian Petrescu* și tentativa sa în ilustrarea «Craii de Curtea Veche»). Întreaga concepție și viziune grafică traduc fără echivoc, în asemenea cazuri, nivelul destul de precar la care se consumă lectura și, în general, înțelegerea literaturii. C.R. CONSTANTINESCU

cronica

Introducerea «personalei» Pavel Ilie — amintim că este prima organizată în țară — în corpul expoziției *Artă și energie*, unde mai expune și o serie de «fîntîni lirice», își găsește justificarea ca exemplu de producție artistică încărcată de energie interioară, ca morală a efortului, la limită, ca asceză. Cum scriam într-o altă ocazie (Arta nr. 8/1973), creația lui Pavel Ilie poate fi considerată un proiect ecologic deschis, nicidecum terminat. Este, după propria declarație, o *operațiune de tip poetic* în care «important este să-ți stimulezi capacitatea de a sesiza și a trăi relațiile din natură, de a imagina afectiv relații noi». Distingem pe teritoriul acestei operațiuni poetice o maximă generalitate — accesul la

o structură spirituală ce ține de «unanimul nostru înaintaș fără de nume, satul românesc» (Blaga) — dar și o maximă individualitate, aceea a creației înțeleasă ca *declarație autobiografică*.

Complexul afectivo-motor al construcțiilor sale ambientale «lirice» este un fel de preștiință a unui *privilegiu*, situarea într-un spațiu de înaltă spiritualitate, spațiu ghidat de o sadoveniană «rînduială a firii», căruia plasticianul se simte mereu dator să-i găsească definiții concrete. Pavel Ilie pune în formă, «fizicalizează» ordonări interioare, emotive, în legătură cu evidenta *apropiere a artei populare de natură*. Generalizînd extrem, este căutată o esență a naturii care devine artă. Ca și în arta populară, dar res-

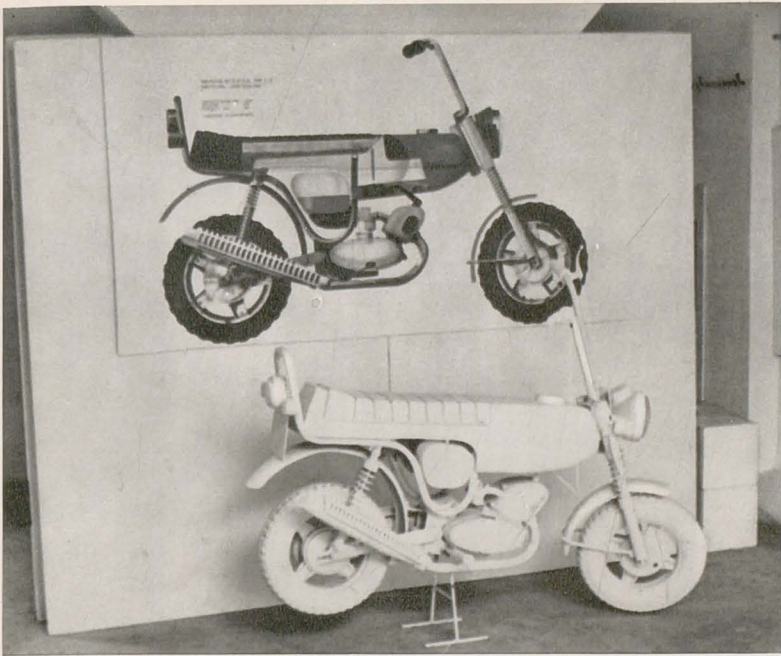
pingînd soluțiile factive, erezia etnografică, sînt utilizate materiile umile (argila amestecată cu paie, împletitura din nuiele etc.) — aici s-ar întîlni Pavel Ilie cu mai largă direcție geomorfologistă din arta contemporană — cu o deplină cunoaștere a indicațiilor estetice și contraestetice ale materialului brut.

Scopul unui proces particular de umanizare a materiei se realizează pe o cale economică, Ilie arătîndu-se consecvent în opțiunea ce îl apropie de părerea exprimată de Semper: «Surplusul de mijloace reprezintă un pericol cu care trebuie să lupte arta». Se impune de asemenea și ceea ce s-ar putea numi ritualitatea factuală a artizanului, deosebita «plăcere a lucrului». De altfel,

expoziția este pusă sub semnul unui *elogiu al mîinii*, «organul cunoașterii» (Focillon). Afișul:

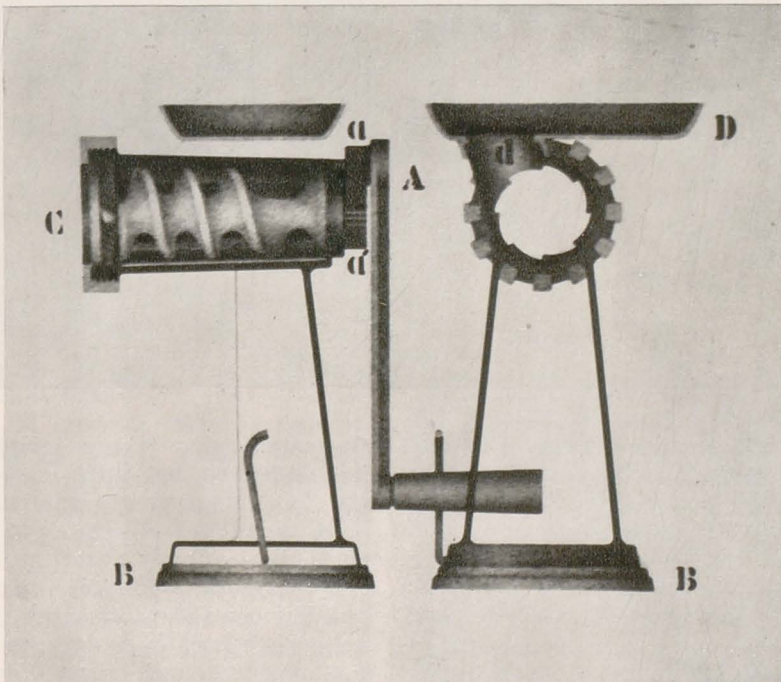
mîinile construiesc
~~mîinile distrug~~
mîinile mîngîie
~~mîinile deid~~

devine unul dintre rarele afișe care se adaugă ca o «lucrare» importantă, ca o veritabilă cheie de lectură a expoziției, ca o convingătoare concretizare artistică a unei cunoscute expresii de atelier «a gîndi cu mîinile». Intenționînd lărgirea cadrelor acreditate ale limbajului plastic, lucrările lui Pavel Ilie — ce urmăresc și suportă subtile prelungiri în mit — sînt reflexul unei gîndiri organice, de o remarcabilă calitate poetică. MIHAI DRIȘCU

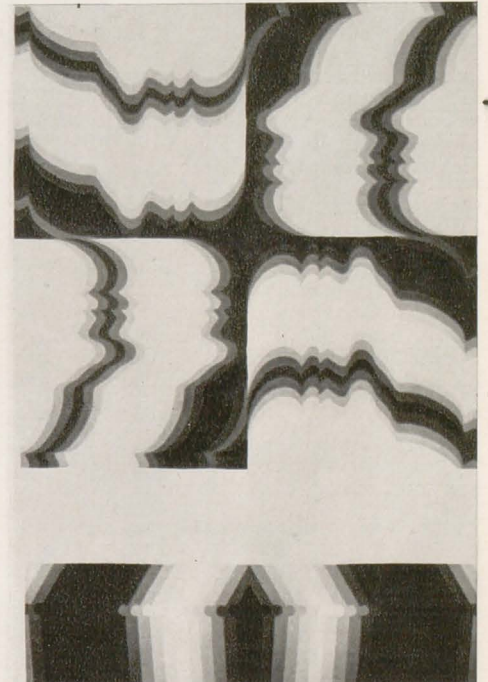

La *Galeria nouă* a avut loc o altă « premieră »: manifestarea organizată, la cinci ani de la înființare, de către *Catedra de design a Institutului « Nicolae Grigorescu »*. Au fost expuse schițe preliminare, proiecte, machete la scară, machete la mărime, modele pentru execuție ale studenților din toți anii. Câteva exemple diferite sînt suficiente pentru a sugera că în cadrul procesului de învățămînt se urmărește pregătirea de « generaliști », că nu este vorba de o specializare propriu-zisă, ci de inculcarea unei metode de a gîndi și de a o transpune în concret: echipament școlar — Constantin Marinescu; recarosare de motoretă — Mihai Maxim; recarosare de motopompă — Aszalos Geza, Eugen Holtier; recarosare de foen, proiect de bucătărie

**GALERIA NOUĂ
IULIEI 74**

cronica

1. MIHAI MAXIM: Recarosare de motoretă
2. PAUL TURTUREANU: Mașină de tocat
3. EUGEN HOLTIER: Recarosare de foen
4. FULGA GHEORGHIU: Studiu cromatic

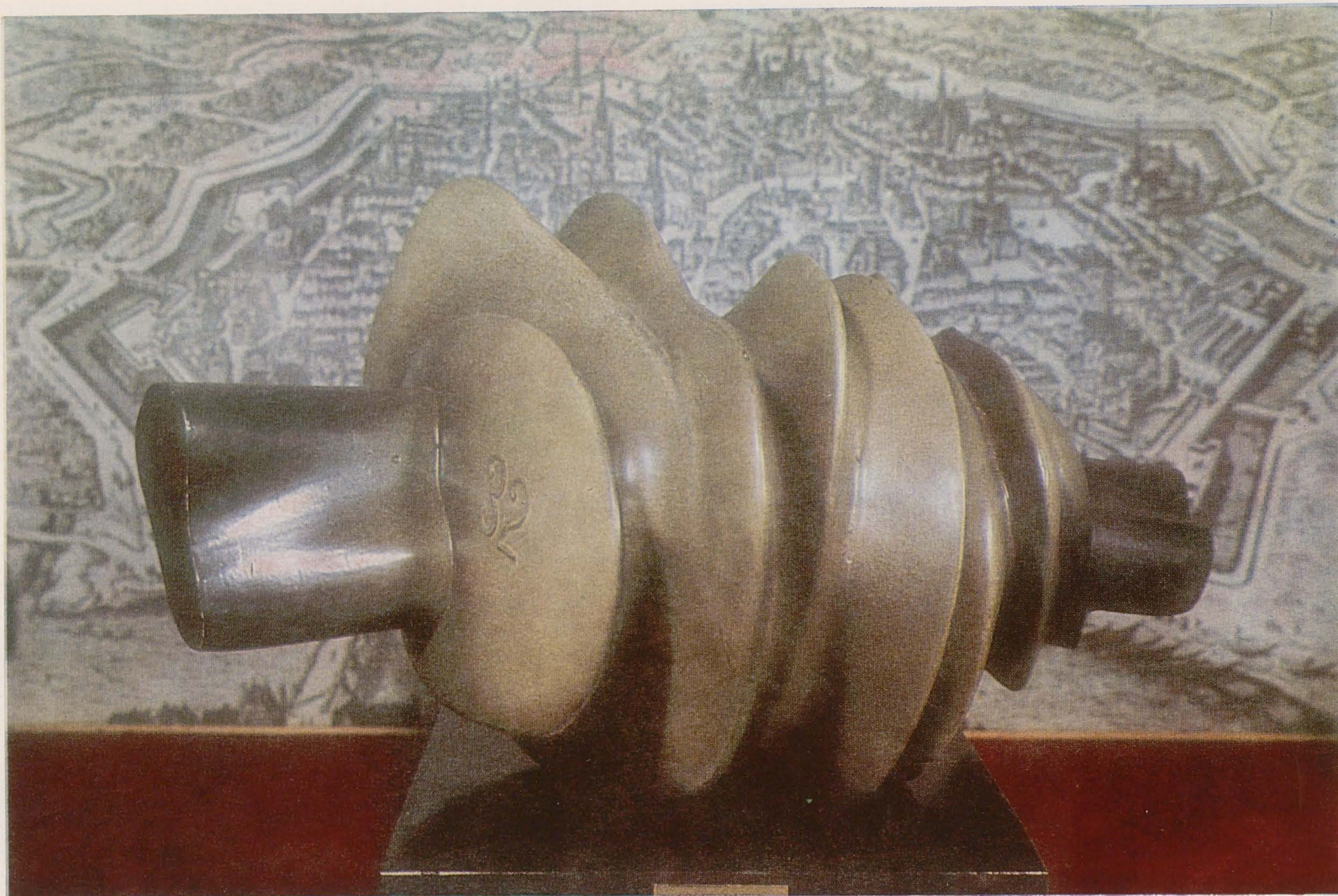
modulară — Constantin Grigoriu; mașină de tocat — Szabolosif; fierbător solar — Bălțeanu, Corniș; automat comercial — Cătălin Bucurenci; pupitru de comandă modular multifuncțional — Bogdan Stroescu, Cezar Șuteu; program de mobilier urban, scaun pentru spațiu public — Decebal Scriba; studiu de signalitică — Radu Dunca; spirala logaritmică — model biologic — Constantin Berechet și altele, de la spații de joacă la însemne de firmă.

O discuție cu profesorii catedrei și cu studenții a evidențiat unele caracteristici ale programului de învățămînt, veritabilul « design al designului »: disciplinele predate, etapizarea de la « basic design » la conceperea produsului și apoi a ambianței, reluarea

proiectelor anterioare în vederea optimizării, munca în echipă și — ca lege a programului de lucru — faptul că finalitatea este consumatorul, cu specificarea că utilizatorul nu trebuie să suporte « dictatura » bunului gust și nici să fie flatat.

Prin etalarea unei concepții generale despre menirea designului pornind de la nevoi reale și de la interesele societății într-o operație de promovare a culturii — și distanțându-se programatic de unele tentative anterioare, în care aerul de vecinătate cu designul nu atenua coeficientul de artisticitate în sens tradițional, al artizanatului de serie și al obiectului de lux — această expoziție poate fi importantă pentru orientarea designului în țara noastră.

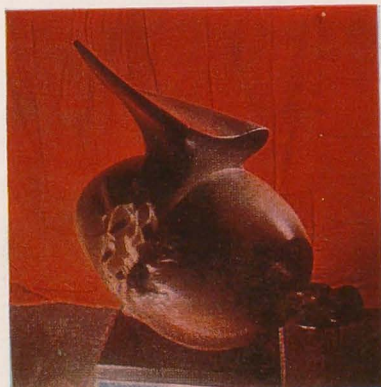
MIHAI DRIȘCU

cronica

**GALERIILE EFORIE
IUNIE-IULIE 74**

COSTEL BADEA

Reprezentativă pentru o întregă direcție al cărei « chef de file » este, ceramica sculpturală a lui Costel Badea a marcat un moment de « revival » al artei focului, de febrilitate a creației, o înviore a interesului ceramic. Aliaj între o concepție de avangardă (care încorporează organic cîștigurile « ultime » ale sculpturii și picturii) și un înalt nivel de profesionalitate, obiectele ceramice cu vocație sculpturală realizate de Badea au însemnat, în clipa ivirii lor, în primul rînd, o eliberare din cercul steril al unor prejudecăți și « fixații » care circumscrieseră ceramica, excesiv, în aria utilitarului, o libertate a invenției, un impuls dat elanului creativ. Formele lui aparțin, ca dimensiune, mai degrabă obiectului decît sculpturii, morfologia sa înscriindu-se într-un cadru de referințe contemporane. Sinteze mereu reluate și împinse către un prag mai înalt, obiectele lui Badea solicită potențele sculpturale ale ceramicii, integrînd sugestii diverse venite din lumea anorganicului, organicului și chiar a civilizației tehnologice. Utilizînd o gamă de

elemente oarecum fixă, ordonată însă de fiecare dată altfel, lucrările lui sînt obținute printr-o regie superioară a unor antinomii primare (formă-aformă, geometric-organic, rigid-suplu) care opune impulsurilor capricioase și iraționale ale materiei controlul și raționalitatea unei intense « vis formativa ». Dar, fie că senzația este de instabilitate, de suspensie provizorie și explozie în lanț a volumelor (v. « Zburătorul »), fie de înghețare, de imobilizare a unui moment din evoluția materiei geologice, compoziția rămîne totdeauna echilibrată, alternanțele și ritmurile sînt observate cu strictețe, lupta elementelor e guvernată de stabilitatea structurii. Ceea ce-l pasionează pe Badea, dincolo de dorința aparentă de a capta atenția privitorului prin surpriza jocului de volume, prin spargerea violentă a unor planuri de liniște cu momente de explozie, este urmărirea existenței materiei în mișcare, în desfășurarea procesului ei dinamic. Și tocmai moliciunea, căldura germinativă a materiei amorfe iradiază acel fior vital propriu unor lucrări de Badea.

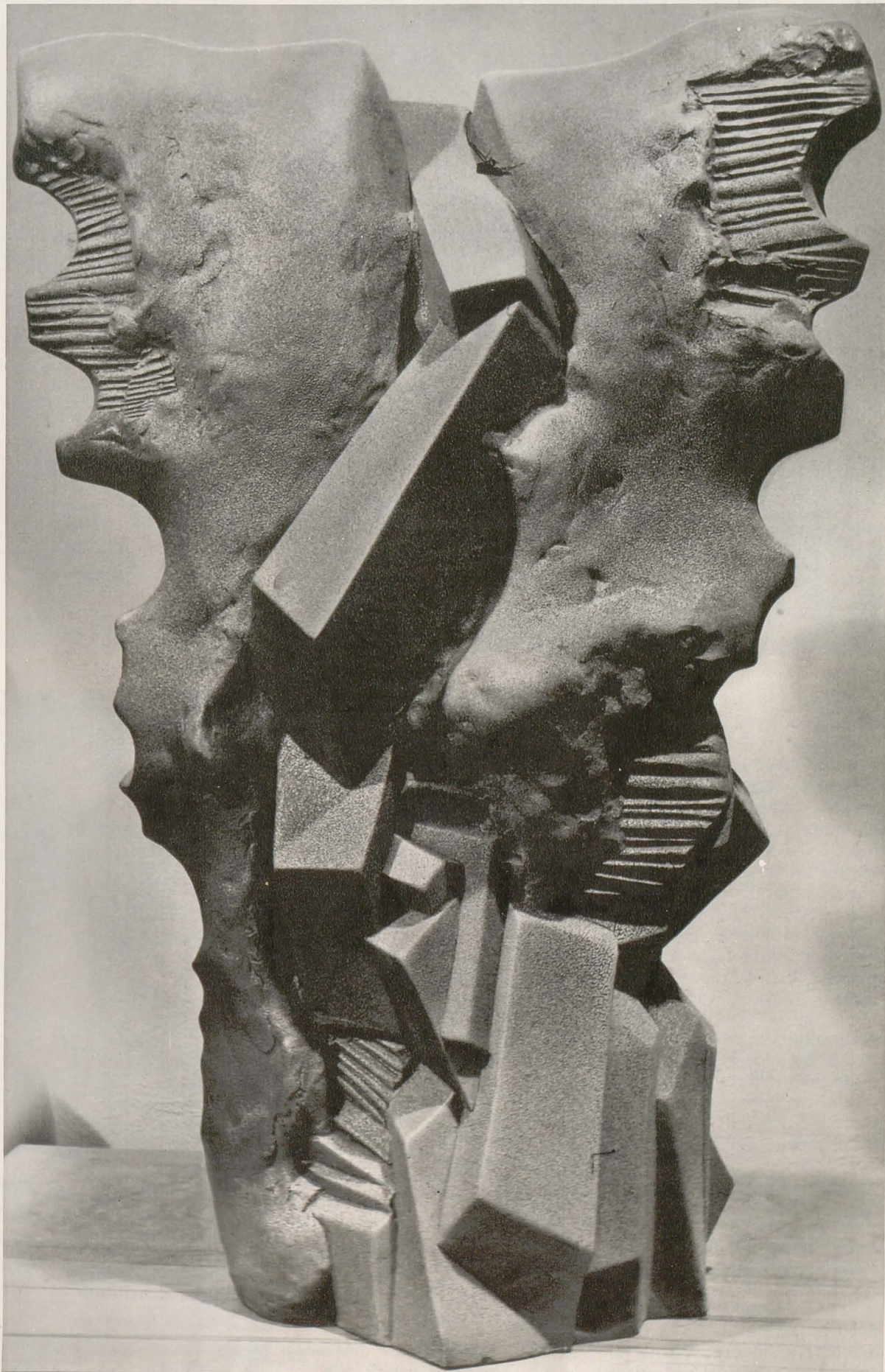
Efectele plastice și direcțiile de asociere sînt de mare diversitate; dacă disputa dintre materia cristalizată și materia amorfă d  adesea sentimentul unei stări intermediare, al unui fenomen geologic în curs (v. Trovant I și Trovant II), contrastul între elementul rece, mecanic (simul nd o manivelă) și elementul aripă sugerează o bizară mașină-insectă (v. « Prag de zbor »), iar reluarea, într-o sintaxă ambiguă, a mișcării unui angrenaj mecanic și a formei de cochilie generează ideea de germinație (v. « Efect dinamic »); alteleori, tensiunea dintre volume include « programatic » (titlurile sînt revelatoare) sensuri superioare, umane, precum aglomerarea și coeziunea formelor (ce sugerează corpul omenesc prin proporțiile lor) din « Solidaritate », sau ruptura, încleștarea planurilor de liniște și a acelor de agitație își asumă valoarea unui puternic moment de dramă politico-socială, precum « Coloana omagială ». Tot prin contrastarea și alternarea dispozițiilor binare ale materiei este sugerată și ideea elanului cognitiv și ascensional al spiritului întruchipată de « Icar ».

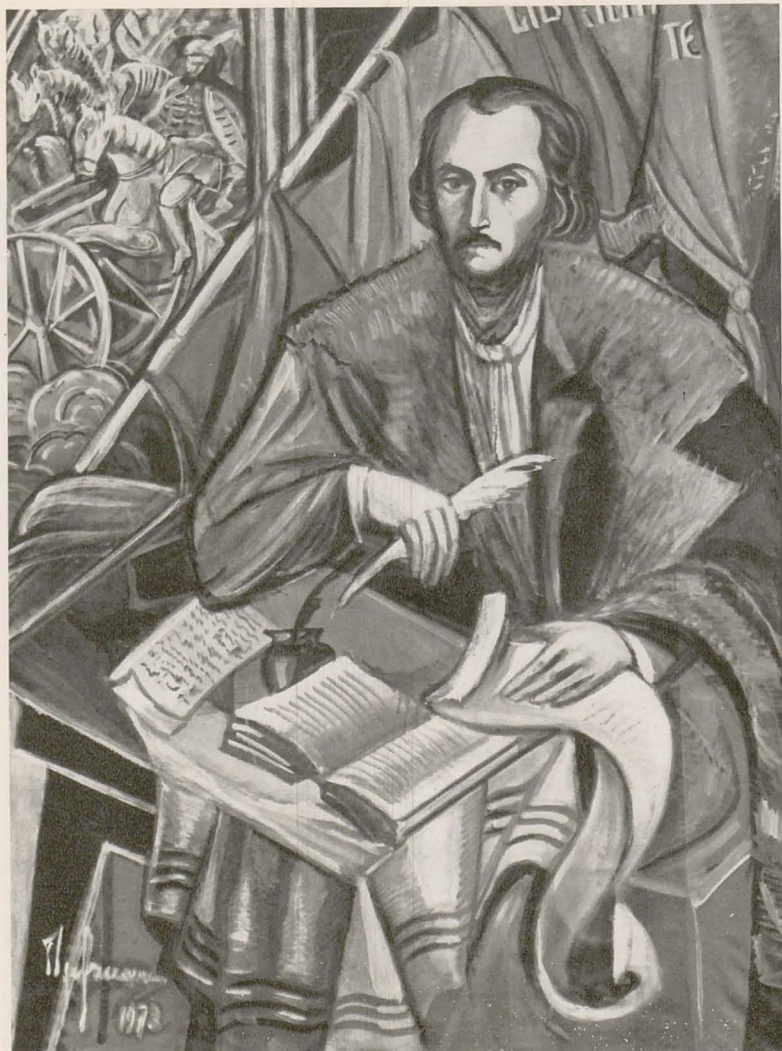
Opera lui Costel Badea se caracterizează nu numai printr-o acută sensibilitate pentru formele artei contemporane, ci și printr-o special urmărită calitate a materiei, care-și adaugă forța ei împlinirii ideii, devenind un intermediar al realizării g ndului sever. Impactul faianțelor glazurate ale lui Badea, mai toate în nuanțe de gri cu fine ape de albăstrui și ocru, merge p n  la a-ți crea senzația stranie a unui nou mineral. Cunoașterea din ntru a acestei noi materii (Badea colaborează asiduu cu Combinatul de faianță și sticlă de la Sighișoara), valorile tactile obținute printr-un modelaj savant și rafinat, prin alternările de mat și lucios, le conferă acel aer de noblețe și eleganță, de ireproșabilă acuratețe și profesionalitate prin care ele se detașează într-o sală de expoziție.

Pentru istoria contemporană a ceramicii românești mi se pare interesant de urmărit drumul de idei al acestei opere fecunde prin reverberațiile ei în r ndurile generației tinere, prin forța de a fi provocat evoluții artistice care se înscriu în aceeași direcție (cu șanse mai mari sau mai mici de personalizare) sau care i se opun.

OLGA BUȘNEAG

1. Efect dinamic
2. Dinamism
3. Prag de zbor
4. Icar

DALLES
IULIE 74

Expoziția din iulie 1974 de la sala Dalles a Olgăi Greceanu mi-a părut a fi, dincolo de planul artei, o grăitoare ilustrare a strădaniilor depuse timp de mai bine de șaiszeci de ani de fecundă activitate a unei conștiințe artistice de o exemplară consecvență. Intrînd în sălile de la Dalles m-am regăsit în lumea umbrită de semiîntunericul încăperii, ce mă întîmpinase într-un fel aproape misterios acum un sfert de veac sub bolțile culei de la Măldărești. Erau acolo Tudor Maldăr, căpitan al lui Mihai Viteazul, era Tătăroaica, era și jupînița Eva, frumoasă și ciudată, erau șaisprezece personaje din istoria medievală tîrzie a acelei părți din Oltenia nordică de sub muntele Buila, pictate de Olga Greceanu după portretele ctitorilor din paraclisul celor două cule albe de pe terasele Luncavățului. În cinci sau șase ani, 1937—1942, artista realizează cîteva din remarcabilele picturi murale ale României moderne: frescele de la «Școala» de arhitectură din București, cele de la Primăria din bulevardul Banu Manta, din Salonul de onoare al gării Mogo-

șoia și de la Institutul de Istorie «N. Iorga». După aproape douăzeci de ani, din 1960 înainte, cu o uimitoare putere de muncă și tinerețe a spiritului, reîncepe să facă pictură murală și lucrări din mozaic (Mînăstirea Antim), anul 1974 găsind-o sus pe schele, la 84 de ani.

Suprafețele mari delimitînd limepe culori mate, luminoase, ductul viguros, continuu, al desenului generos, desfășurat în registre ample, compoziția organizată solid într-o geometrie plană ușor descifrabilă, detaliile tratate cu plăcerea artizanului-argintar, țesător sau sculptor în lemn și piatră — dar reduse la acele linii ce vor recompune cu precizie obiectul văzut la mare distanță, sînt însușirile esențiale ale picturii murale practicate de Olga Greceanu, care au trecut și în pictura de șevalet prezentă la Dalles, determinînd o puternică unitate stilistică a lucrărilor expuse. Aplecarea spre subiectele istorice, definitorie pentru pictura Olgăi Greceanu, este vizibilă nu numai în pictura murală sau în proiectele pe pînză sau carton, destinate a fi transpuse pe pereți, ci și în

1. Nicolae Bălcescu, ulei
2. Muzicanții, ulei
3. Luptă medievală, ulei
4. Filosofii la sfat, ulei

tablouri ca « Ștefan cel Mare », « Miron Costin », « Luptă medievală ». Artista pictează cu același patos figuri umile din popor ca cele din « Pescari » (1926), « Muzicanții » (1957), sau « Cioban » (1965), conferindu-le de asemenea o monumentală măreție, situându-le de fapt în aceeași lume a trecutului. Tratarea unor subiecte ca « Mamă cu copil », « La drum » sau « Maternitate » ni se pare a descinde din același cerc de reprezentări, investite cu anume ecouri picturale ale unui pre-renașcentism italian lipsit însă de succesiunea planurilor în perspectivă, așa cum pledase și teoretic într-una din lucrările sale, « Compoziția murală. Legile ei » (1935), tradusă și în franceză.

În picturile cu temă istorică un loc aparte îl au caii, redați totdeauna dramatic, în racursiuri puternice, încordați și focosi, participând la luptele eroilor pe care îi poartă, iar uneori, ca în « Doamna Chiajna în luptă cu boierii », fiind ei de fapt subiectul principal. Ca și costumele personajilor, harnașamentul cailor constituie pentru Olga Greceanu

prilej de aproape voluptuoasă redare în tehnicile picturii a materialelor și procedeelelor meșterilor. Lucrate cu migala unui cizelor, aceste detalii apar cu amănunțimi de miniatură pe vasele suprafețe ale scenelor istorice, constituind un contrast neașteptat, generator de poezie, prin introducerea privitorului într-un trecut făcut perceptibil tocmai prin aceste detalii. Este componenta realistă a romanticismului viziunii pictoriței.

Uleiurile pe pânză sau carton, ca și temperetele de altfel, păstrează nu numai aceeași monumentalitate derivată din esențializarea liniilor și simplitatea planurilor, din reducerea severă a detaliilor, din întinderea cu tușe largi a culorilor pe largi suprafețe, ci și, neașteptat poate, păstrează și o anume densitate, aproape consistență materială a peretelui masiv. Se simte parcă tencuiala zgrunțuroasă, în anume tablouri, în care culoarea nu acoperă integral suportul, ci lasă să se vadă canavaua pânzei sau suprafața cartonului, acestea participând cu culoarea lor la alcătuirea fondului picturii. De aici impresia

persistentă a unei picturi realizate pe material durabil, destinat să înfrunte trecerea timpului. Din combinarea viziunii muraliste cu o tehnică adecvată, reiese și caracterul atât de particular al naturilor moarte pictate de artistă. Cele « Trei vase » pictate în ulei pe carton în 1930 și « Natura moartă », lucrat în aceeași tehnică în 1970, la distanță de patru decenii, constituie o impresionantă mărturie de continuitate a aceleiași viziuni și de practicare a unei tehnici bine puse la punct încă din tinerețe. Culorile limpezi, desenul sigur, conturat cu brun închis aproape negru, armonioasele rotunjimi și linii curbe, toate vorbesc despre o aceeași concepție decorativă a unei picturi ce sugerează monumentalitatea și în cazul dimensiunilor relativ reduse. Compoziția este totdeauna gândită îndelung, am spune savant construită, dar de multe ori se simte că respectiva natură moartă este un fragment dintr-o alcătuire mult mai vastă, concepută și ea unitar. Se străvede aici disciplina riguroasă a muralistului care știe să picteze un vast ansamblu

compus din fragmente ce pot să formeze o imagine de sine stătătoare, întrînd însă într-o ritmică articulare cu fragmentele vecine. Este o viziune de grandoare și de detaliu, comunicînd direct privitorului un mesaj puternic, calm, chiar atunci cînd tensiunea interioară este aceea a unui moment de răscruce, dramatic.

Siluețele, chipurile umane, sînt supuse unei rigori asemănătoare. Alungirea lor, înscrierea în rotunduri sau ovaluri, sînt rezultate ale adeziunii la estetica unui bizantinism tîrziu, pentru care Olga Greceanu a nutrit dintotdeauna aplecare, cu corectivele aduse întru crearea unui specific românesc. Alături de tradițiile vechi, cunoscute pictoriței din îndelungi studii și călătorii, din Italia pînă în Orientul Apropiat, trecînd prin Grecia, de multe ori privitorul este întîmpinat de surprinzătoare — în acest context al tradiției murale — ecouri ale artei din epoca lui Modern Style, cum ni se par a fi rozurile și vasele din « Lectura » (1927), ciudată și delicată reverberație a unei epoci de ingenuu manierism.

DALLES
IULIE-AUGUST 74

Tușa sigură, energică, punerea în pagină precisă, sînt calități ce se regăsesc și în seria de desene în negru, în care se simte însă, poate mai bine, necenzurată de preocuparea de construire a unor mari compoziții, se simte mai ușor, zicem, sensibilitatea și reacția de moment a artistei în fața mai ales a unui peisaj sau a unei figuri umane. Sînt prezente, în aceste desene, un lirism conținut și o undă ușoară de visare, ce par a constitui complementul acelei rigori aproape monastice și militare din impunătoarele picturi murale și tablouri în ulei. Stăpîna pe tehnici diferite, Olga Greceanu a prezentat în expoziție și acuarele, ca cea liberă și totuși așa de ordonată vedere din « Rășinari », și guașe și tempera. Multe din ele este adevărat că sînt schițe, fixări de moment, pentru compozițiile ample la care n-a renunțat niciodată, dar constituind și interesante spovedanii ale unei sensibilități artistice îndelung și intens educate.

În toate operele Olgăi Greceanu, dincolo de știință și tehnică, dincolo de meșteșugul incontestabil ca și de măiestria alăturării culorilor, dincolo deci de calitatea decorativă excepțională, se regăsește mereu prezent sentimentul trecerii timpului în devenirea sa istorică, semnificativă pentru trecutul poporului nostru. Această dragoste statornică pentru trecutul românesc conferă viziunii decorative a Olgăi Greceanu dimensiunea majoră a actualității ei perpetui.

PAUL PETRESCU

Articularea ansamblului plastic a ajuns, în lucrările Aureliei Ghiăț, la o coerență organică, convingătoare.

Reflectînd individualitatea creatoare a celei care a ales fibra textilă drept mijloc de exprimare, fiecare lucrare în sine trăiește prin calitățile de armonie și echilibru cu care artista a știut să le investească. Căci, oricît de tentante ar fi temerari-tățile în acest domeniu, Aurelia Ghiăț a ales întotdeauna cromatismul cel mai rafinat, finețea și armonia tonurilor de lînă. Și n-ar fi decît să ne referim la lucrările realizate în ultimul timp (« Flori și fructe », « Dansul fluturilor », « Voievozi moldoveni ») în care fantezia subsumată sentimentului poetic se mișcă în cadre discrete, aproape tainice, menținînd accente de confesiune intimă, de netăgăduită bogăție sufletească.

Străbătînd, alături de soțul său, ani de-a rîndul, ținuturile Olteniei sau pe cele ale Moldovei, Aurelia Ghiăț a fost captivată în egală măsură de savoarea imageriei populare. Mergînd în profunzimea fenomenului de artă românească, artista a știut să valorifice, în planul expresiei, toate aceste cîștiguri, cu mijloacele creatorului cult. « Nuntă în Moldova » sau « Compoziție cu haiduci », teme ale ouălor încondeiate sau ale vînătorilor populare, cu un punct de pornire în aceste realități românești la care ne referem, trăiesc însă independent, sînt lucrări care exprimă pe deplin personalitatea artistei, lucrări în care eficiența sugestiei plastice se manifestă în ritmica culorilor, în jocul decorativ al volumelor. Ele relevă încă o dată frumusețea și forța de expresie a materialului atunci cînd este folosit conform capacității lui de a potența ideea artistică.

MARINA PREUTU

CONFRUNTĂRI INTERNAȚIONALE

HAGA

La *Pulchri Studio* din Haga s-a deschis, în luna august, o expoziție de grafică ce conține lucrări de Eugen Popa (80) și Gina Hagi (36). Expoziția a fost deschisă apoi și la Haarlem.

BONN

În luna iulie, Marianne Simption Ambrosi a deschis, la *Clubul Parlamentarilor* din Bonn, la invitația dr. Rudolf Kaffka, deputat al Bundestagului, și cu sprijinul d-nei Annemarie Renger, președinta Bundestagului — o expoziție de acuarelă cuprinzând 26 de lucrări.

O expoziție personală Mihai Lebacu cu 120 de picturi pe lemn și pe pânză va fi deschisă, anul acesta, la *Bleidom Galerie — Naive Kunst* din Bonn.

MÜNCHEN

La invitația revistei umoristice *Pardon*, graficianul Constantin Ciosu a avut, în luna iulie, o expoziție conținând 25 de caricaturi.

COPENHAGA

În perioada septembrie-decembrie va fi itinerată o expoziție de grafică, organizată de ministerul culturii din Danemarca și distribuită de Asociația bibliotecilor daneze, la care participă cu câte 3 lucrări următorii artiști: Corina Beiu Angheluță, Adina Caloenescu, Marcel Chirnoagă, Victor Rusu Ciobanu, Mircea Dumitrescu, Dan Erceanu, Hans Hermann, Hildegard Klepper Paar, Hortensia Maschievici, Mihai Micu, Wanda Mihuleac, Ion Nicodim, Ion Panaitescu, Ala Jalea Popa, Iulius Șuteu, Natalia Matei, Ioan Untch.

BANSKA BYSTRICA

În perioada 25 august — 31 octombrie, la expoziția internațională de xilogravură, deschisă la *Oblastna Galeria* din Banska Bystrica, au participat Ethel Lucaci Băiaș, Elena Bronițki, Mircea Dumitrescu, Constantin Pohrib. În luna noiembrie aceeași expoziție se deschide la Praga.

ROMA

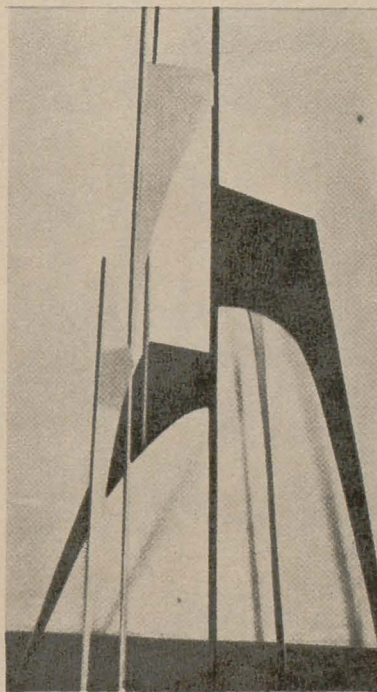

La *Fondazione Europea Dragan*, din Roma, Gabriela Pătulea Drăguț deschide, în luna octombrie, o expoziție personală cuprinzând 14 picturi.

IBIZA

Graficienii Eva Cerbu, Gheorghe Cernăianu, Hildegard Klepper Paar, Fred Micoș, Vasile Olac, Leontin Plosca participă la *Concursul Ibizagrafic 74* din insulele Baleare, organizat în luna septembrie.

KÖLN

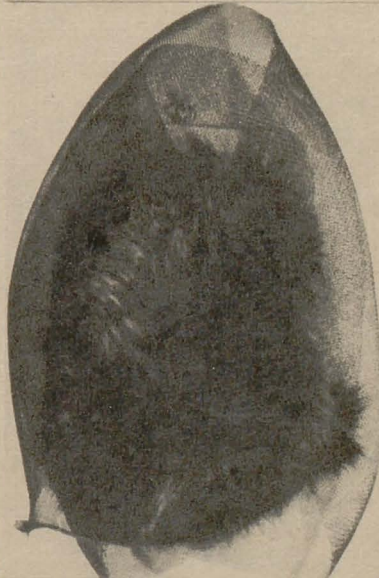
Sculptorul Ingo Glass are, în luna octombrie, o expoziție personală ce cuprinde 17 sculpturi, la «*Neue Galerie Glaub*» din Köln.

MONTREAL, ZOUG

La *Salonul internațional de caricatură* de la Montreal, din luna iunie, caricaturistul Albert Poch a participat cu o lucrare. De asemenea, la invitația organizatorilor expoziției internaționale de caricatură cu tema «*Școala*», de la Zoug (Elveția), ce se va deschide în ianuarie 1975, Albert Poch va participa cu 4 lucrări.

BRONSGROVE

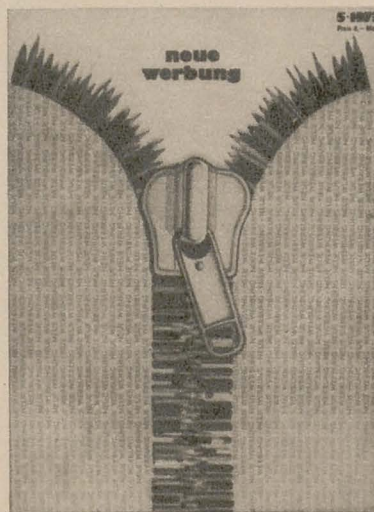
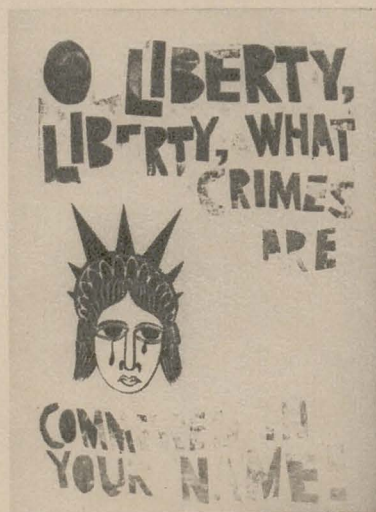
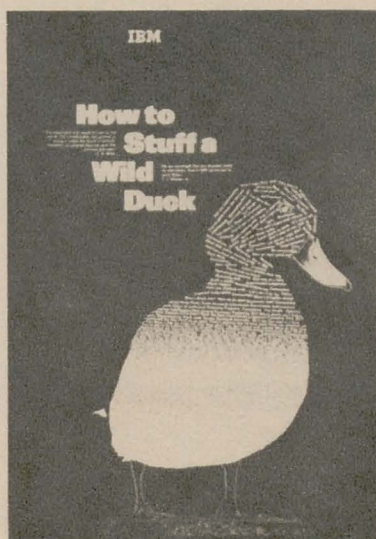
În cadrul expoziției de arte decorative de la Bronsgrove, Anglia, (octombrie), la care participă artiști din 26 de țări, sînt prezenți următorii artiști români: Ileana Balotă, Berta Mrazek Benko, Pavel Codiță, Pia Simona Costescu, Teodor Dan, Șerbana Drăgoescu, Cela Neamțu, Ana Lupaș, Mircea Spătaru, Constanțiu Mara, Toma Roată, Ariadna Trîmbiționi — tapiserie; Gheorghe Apostu, Mihai Lebacu, Constantin Nițescu, Garabet Salgian, Theodora Moisescu Stendl — pictură pe lemn; Florin Ciubotaru, Nicolae Groza, Theodora Moisescu Stendl — pictură pe sticlă; Cornelia Bartolomeu, Mireille Sîmboteanu — păpuși; Horia Flămîndu, Napoleon Tiron, Mircea Ștefănescu — sculptură în lemn; Costel Badea, Ion Berendea, Ștefan Bilciu, Flaviu Dragomir, Alexie Lazăr Florian, Dragoș Gănescu, Patriciu Mateescu, Lucia Teodorescu Maței, Dumitru Rădulescu, Radu Tănăsescu, Dumitru Voicu, Florentina Mihai — ceramică; Dan Băncilă, Ovidiu Bubă — sticlă. (În il.: tapiserie de A. Lupaș și M. Spătaru.)

A IV-A BIENALĂ DE ARTE GRAFICE DE LA BRNO

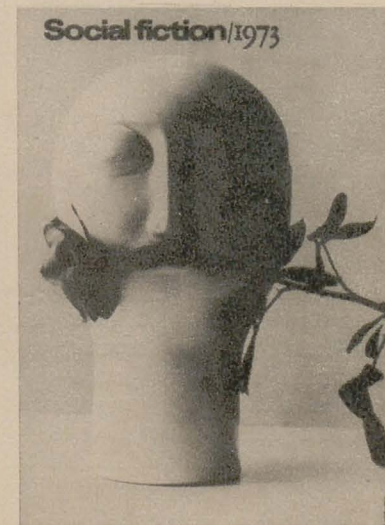
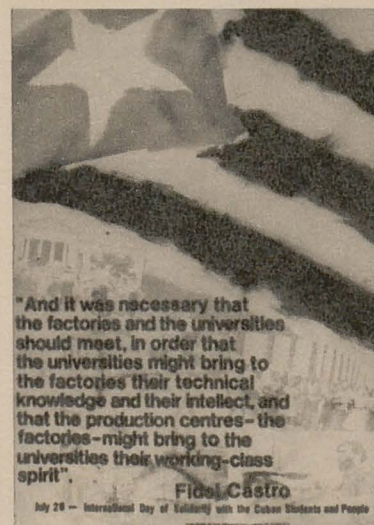
Între 19 iunie și 22 septembrie s-a desfășurat a VI-a Bială de arte grafice de la Brno (expoziție internațională de grafism publicitar și de afiș). La această prestigioasă manifestare, al cărei plan a fost alcătuit în colaborare cu ICOGRADA (organizația internațională a designerilor și a grafiștilor), au fost expuse 1430 de lucrări semnate de 470 de creatori din 47 de țări, din toate continentele. Aproape jumătate din expozați sînt originari din țările socialiste, cel mai mare număr de participanți aparținînd Cehoslovaciei. Au participat 9 graficieni români, care au prezentat 14 afișe cu destinație culturală și socială: Alexandru Andrei, Radu Boruzescu, Lucreția Feodorov, Victor Feodorov, Ionescu Dan Alexandru, Mihai Mănescu, Iosif Molnar, Vasile Socoliuc, Radu Șteflea. De asemenea, o numeroasă participare au înscris-o artiștii din Republica Federală Germania, Statele Unite, Franța, Italia, Japonia etc. În comparație cu bienalele precedente, cea de-a VI-a ediție marchează numărul cel mai mare de participări — naționale și individuale. În cadrul acestei manifestări s-au acordat numeroase premii și mențiuni: Marele Premiu al Bienalei — Llopis Juan (Spania), și Medalii de aur — Evgheni Dobrovinski (U.R.S.S.), Iózf Mroszczak (Polonia), Ken White (S.U.A.).

« Structura de ansamblu a operelor expuse lasă să se întrevadă — subliniază Jiri Hlusicka, directorul Galeriei Morave, în introducerea catalogului — că în anul acesta, spre deosebire de expozițiile anterioare, proporțiile de artă grafică publicitară și de afiș s-au schimbat în favoarea grafismului publicitar de format mic — marca întreprinderii, envelope de disc, cataloage de expoziție, calendare etc. — ale cărui posibilități în cadrul ansamblului expo-

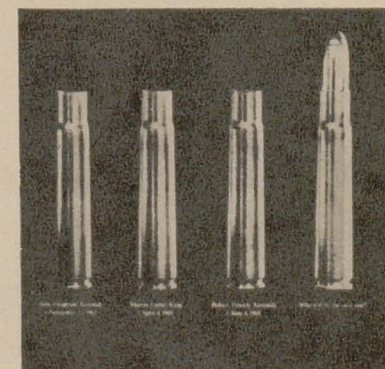

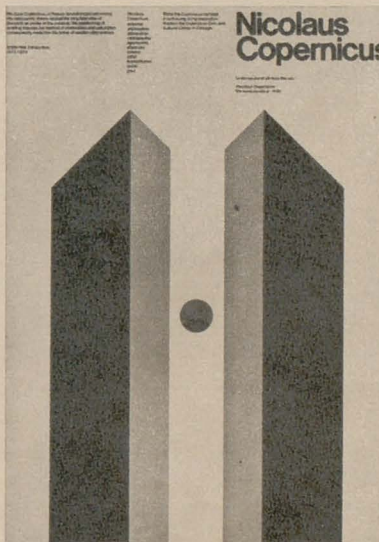
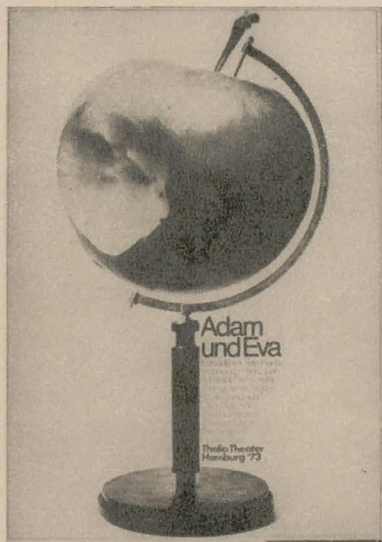
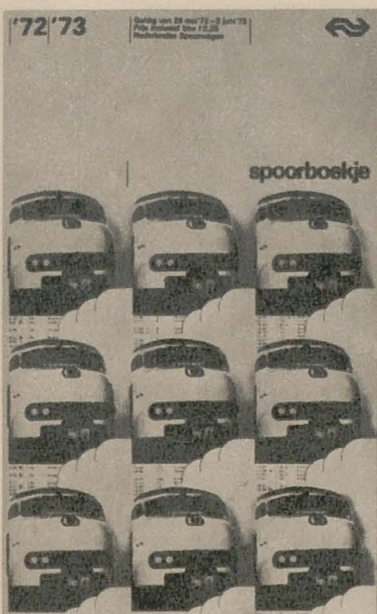
În ilustrație de la stînga la dreapta, p. 34: afișe de KEN WHITE (medalie de aur), JÓZEF MROSZCZAK (medalie de aur), MACIEJ URBANIEC (medalie de argint), PAUL PETER PIECH (medalie de bronz), NEUE WERBUNG (Premiul tîrgurilor și expozițiilor din Brno), TADANORI YOKOO (medalie de argint), SERGIO NÚÑES (Premiul Președintelui Comitetului Național al Moraviei de Sud), JÁNOS KASS (medalie de bronz), A. G. FRONZONI (medalie de bronz), ERKI RUUHINEN, SEPPO NÄRÄNEN; PEKKA RAMAN (medalie de argint); p. 35: TEL DESIGN ASSOCIATED (medalie de argint), HUBERT HILSCHER (Premiul Primăriei Orașului Brno), HOLGER MATTHIES (medalie de bronz), JOHN MASSEY (medalie de argint).

Fotografiile de Bozena Svobodníková și Alena Urbánková, puse la dispoziție de Galeria Moravá, Brno.

FONTANA GALLERIA LA POLENA GENOVA 1-28 OTTOBRE 1966

zițional nu fuseseră pînă acum suficient apreciate de graficieni ». Alături de nume faimoase expun artiști pînă acum necunoscuți, dar a căror valoare depășește limitele naționale. La expoziție participă și echipe întregi de autori-creatori, fapt ce poate indica una din căile pe care se va angaja în viitor evoluția designului grafic.

Este de semnalat un număr considerabil de afișe politice condamnînd violența și răsturnările reacționare în evoluția pozitivă a societății. Această trăsătură apare nu numai în opera artiștilor de orientare socialistă, ci și în creația unor autori originari din lumea capitalistă.

Juriul internațional — prezidat de Oleg Sovostiuk (U.R.S.S.) — a remarcat de astfel această trăsătură, atribuind numeroase premii afișelor angajate. Expoziția de la Brno confirmă

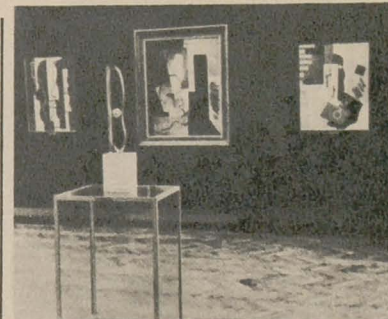
din nou rolul grafismului publicitar în viața societății contemporane a secolului XX, societate care — avînd în vedere profilul său tehnic, ca și transformările sale multiforme — cere noi forme ale comunicării vizuale. Manifestarea demonstrează clar că în atmosfera societății socialiste pot fi organizate — cu succes — expoziții importante din punct de vedere internațional.

Pentru a contribui la clarificarea problemelor de creație actuale, Galeria Moravă din Brno a organizat — în cadrul celei de-a VI-a Bienale de artă grafică, un simpozion intitulat « Creația unui stil publicitar omogen ». Acest dialog a țintit să pună mai limpede în lumină problemele grafismului publicitar de mic format și cele ale afișului, și, totodată, să dea o identitate celei de a VI-a ediții a tradiționalei Bienale de la Brno. M. D.

CRONIQUE DE L'ART VIVANT, nr. 50

Numărul din iunie 1974 al revistei franceze, deși jubiliar, își propune să fie un număr « de lucru » (vezi editorialul semnat de redactorul șef Jean Clair).

Plecînd de la expoziția « Vorticismul și aliații lui », organizată la Londra de Arts Council, Andrei B. Nakov încearcă, în esul său, « Vorticismul », analiza acestei expoziții care repune în discuție o mișcare europeană artistică mai puțin cunoscută. Debutînd la început de secol, susținută fervent de Ezra Pound, care a forjat prin cuvîntul « Vortex » un percutant certificat de stare civilă, mergînd paralel cu futurismul de care se deosebește (și autorul articolului arată și în ce privințe), vorticismul are ca problemă « mecanizarea lineară a mișcărilor corpului și figurii umane și geometrizarea dinamică a acestor concepte, dispunerea lor pe o structură de diagonale echilibrate », devansînd conceptele formaliste ale unora din constructivismul ruși și ale lui Léger din anii '20, dar evitînd în același timp problema analitică rezolvată de cubiști în aceeași perioadă. Epstein, Wyndham Lewis, Lilian Roberts, David Bomberg sînt cîțiva din artiștii care au figurat în mișcarea vorticismă și din lucrările cărora revista tipărește reproduceri. Analizînd substratul teoretic și filosofic al curentului, autorul prezentării nu ezită să sublinieze limitele

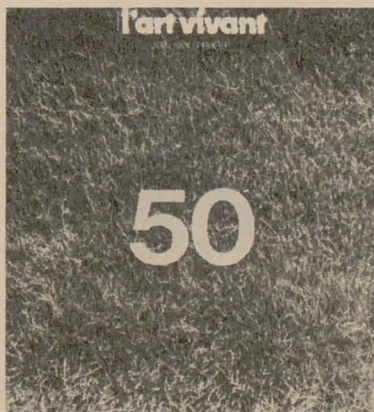

lui, constînd mai ales în lipsa de rigoare a cercetării în domeniul formei pure.

La rubrica de interviuri Irmeline Lebler discută cu Carl Andre, sculptor minimalist american. În interviu sînt luate în considerație diversele aspecte ale artei minimale — forma simplă, geometrică, amplasare, manipulare, material — precum și raporturile dintre operele unor artiști ca Sol Lewitt, Don Judd, Morris.

Criticul argentinian Jorge Romero Brest discută, în articolul *Criză și alternativă*, diverse aspecte ale artelor vizuale în America Latină, raportul lor cu lupta ideologică vizînd autodeterminarea și independența națională.

Un articol însoțit de fotografii este consacrat lui Zoltan Kemeny, sculptorul maghiar stabilit la Paris după 1930 și mort în 1965, căruia recent Galeriele Maeght i-a

prezentat opera — investigație în lumea formelor prin intermediul metalurgiei — cu scopul repunerii în valoare și actualitate. La rubrica «Correspondențe externe», Wieslaw Borowski prezintă Muzeul de artă modernă din Lodz, primul muzeu de artă modernă din Europa, născut acum patruzeci de ani din inițiativa generoasă a artiștilor polonezi grupați în jurul revistei Blok. La constituirea acestui muzeu au participat la timpul respectiv numeroși artiști polonezi și străini, printre care Léger, Prampolini, van Doesburg, Arp. Istoria muzeului precum și situația lui în contextul polonez contemporan sînt în detaliu explicitate. I.M.

În ilustrație: 1. Coperta revistei; 2. Muzeul din Lodz — interior; 3. ZOLTAN KEMENY: *Metalo-magie*, 1963; 4. LILIAN ROBERTS: *Studiu pentru teatru* (detaliu), 1915.

BILDENDE KUNST

nr. 4, 5, 6, 7/1974

Nr. 4, din aprilie, se deschide cu articolul lui Hermann Peters despre problema relațiilor dintre conținut și formă. Autorul examinează o serie de aspecte actuale ale acestui raport dialectic, cum ar fi factorii care condiționează modificarea neîncetată a relațiilor dintre formă și conținut.

Artistul american Mark Rogovin, oaspete în R.D.G., prezintă o direcție a picturii murale americane, angajată activ în vaste cîmpuri de acțiune, adevărate «arme ale luptei de clasă». Această mișcare a început în 1967, cînd o serie de artiști militanți, conduși de William Walker, au creat, în cartierul negrilor din Chicago, cu ajutorul populației, fresca *Peretele respectului* (distrus în 1973). Acțiunea s-a extins apoi și în alte mari orașe americane.

În foarte interesantul studiu *Constructivism și realism*, Harald Olbrich consideră constructivismul o mișcare revoluționară, un ferment esențial al schimbării proceselor artistice, a ansamblului artei în general și a relațiilor artei cu clasa muncitoare, cu socialismul. Din sumar mai remarcăm darea de seamă a lui Helmut Rade-

macher asupra expoziției de afișe din R.D.G., prezentarea expoziției de studii și schițe ale lui Karl Blechen (1798—1840), un «înnoitor în arta germană», de Lothar Brauner, a expoziției graficii și afișului cubanez, ca și recenziile Sibyllei Badstübner cu privire la lucrarea fundamentală a lui Frederick Antal asupra lui Fussli și a lui Bernhard Nowak la lucrarea *Buonaventura Genelli* de Hans Ebert.

Numărul 5, din mai, este închinat aproape în întregime pregătirii celui de-al 7-lea Congres al artiștilor din R.D.G. Un articol programatic de Peter H. Feist susține necesitatea unor dezbateri creatoare între artiști, istoricii de artă, comanditari, public. În acest sens sînt publicate o serie de convorbiri cu artiști reprezentativi.

Walter Womacka, rectorul Institutului superior de artă din Berlin, insistă asupra orientării spre practică a formării viitorilor artiști,

Bildende Kunst

asupra configurării mediului înconjurător, văzut ca unitate dintre funcția practică și expresia vizual-estetică și artistică. Sculptorul Joachim Jastram din Rostock afirmă că «trebuie să fim în cel mai profund sens actuali» și se ocupă pe larg de relația dintre comanditar și artist în socialism, iar graficianul Axel Wunsch, discutînd despre comanditari, se pronunță împotriva adaptării la gustul acestora (comanditarul trebuie să provoace idei noi prin poziție critică). În secțiunea de recenzii semnalăm articolul reputatului medievist Ernst Badstübner despre editarea în limba germană a cărții Corinei Nicolescu *Icoane românești*.

Numărul 6, din iunie, ilustrînd preocuparea consecventă a revistei pentru cunoașterea artei din țările socialiste, conține două sinteze despre arta bulgară contemporană, ca și trei articole despre arta sovietică. Christa Reuschel informează despre patru noi picturi murale executate la Karl Marx-Stadt. Autorii — Fritz Diederling, Karl-Heinz Jakob, Gerhard Klampäcker și Karl-Heinz Westenburger — folosind tehnici complexe, au reușit să obțină acțiunea convergentă a artei cu arhitectura și tema dată. Cunoscutul artist militant Anton Refregier (S.U.A.) trece în revistă etapele vieții sale, oferind totodată secvențe din viața artiștilor americani. Ursula Horn discută seria de ilustrații la *Cîntecul pentru mamele republicanilor morți* de Pablo Neruda. Avînd ca exemplu pe Goya și limbajul monumental al artei revoluționare sud-americane, Bartel nu a ilustrat pur și simplu versurile ci a intenționat să se refere concret la teroarea din Chile. M. Cegodaieva din U.R.S.S. prezintă evoluția concepției ilustrării lui Dostoievski, pornind de la expoziția «Dostoievski și ilustratorii săi», care a avut loc la Moscova.

Nr. 7 este consacrat în bună parte artei contemporane românești. Astfel, un articol de Ingrid Beyer, *Întîlniri cu arta românească*, bogat ilustrat, este alcătuit dintr-o sumă de notații despre artiști români și expoziții, prilejuite de o vizită în România. Interesată

mai ales de «probleme comune de evoluție», Ingrid Beyer descrie atelierul lui Constantin Lucaci, proiectele sale, concepția sa despre formele în mișcare. Este pe larg analizată *Fîntîna* de la Constanța, creația lui Lucaci caracterizîndu-se printr-o «ideală îmbinare dintre artă și subtilitate tehnică». Dintr-o expoziție de la Galeria Nouă, alcătuită din «creații nonfigurative, polivalente, ca și din lucrări de tradiție realistă, unde figura umană este purtătoare a semnificației», autoarea remarcă o sculptură de Kós András, «simbol al umanismului emoționant».

Vizita în atelierul soților Gorduz «îndeamnă — afirmă Ingrid Beyer — să ne gîndim la relația dialectică dintre general-valabil și specific-individual în experiența artistică». Un portret al lui Ion Pacea de V. Gorduz este o dovadă a realismului artei caracterologice a artistului, iar o figură de față, aparținînd Silviei Radu, atrage atenția prin «sensibilitate expresivă», contrastînd cu «poezia mișcării dinamice-baroce a corpului drapat». În atelierul pictorului Dimitrie Grigoraș, oaspeții din R.D.G. au putut examina o tapiserie aflată în lucru (peu Palatul Culturii din Iași), «Încoronarea lui Ștefan cel Mare», ca și ciclul de grafică «Legenda meșterului Manole». În opera lui Viorel Mărginean acționează puternic peisajul și arta populară din Banatul natal, constată Ingrid Beyer. Motive tipice care revin în diverse variante, peisaje «care respiră o

liniște plină de tensiune» sînt notele dominante observate de autoare. Încercînd o generalizare pentru întreaga pictură românească contemporană, autoarea o găsește în «liniștea încordată, subtil compusă din tonuri armonice». Sub acest semn se consideră că pot fi aduse la un numitor comun picturile lui Mărginean, tapiseriile lui Grigoraș, compozițiile abstracte ale lui Gheorghe Șaru, Ion Gheorghiu, pictura naivă a lui Ștefan Știrbu, variațiunile pe motive breugeliene ale lui Florin Niculiu (opere expuse la expoziția *Ipostaze ale peisajului* de la Galeria Nouă).

Atelierul de gravură al U.A.P. entuziasmează prin rezolvările pline de fantezie și de efect ale tinerilor artiști, prin încercările de experimentare ale unor noi posibilități tehnice, dar mai cu seamă prin conținutul etic înalt, general-uman al acestor opere. În încheiere, se relatează despre eforturile U.A.P. pentru a dezvolta legăturile dintre artă și public. În acest sens se arată rolul important al taberelor de creație, al acțiunilor de structurare estetică a mediilor industriale.

În cadrul grupajului despre arta românească, studiul semnat de Jutta Hammer despre problemele portretului în pictura românească a sec. XX completează o serie de considerații ale autoarei despre portretul în pictura românească, publicate anterior. Beneficiind de o nuanțată cunoaștere a culturii românești (se pare un teren constant de investigare pentru Jutta Hammer), ea jalonează cîteva momente semnifica-

Din ilustrația numărului 7/1974 al revistei: 1. CORNELIU BABA: *Odihnă pe cîmp*, (sus); 2. NICOLAE SĂFTOIU: *Mal*, (mijloc); 3. GABRIELA MANOLE ADOC: *Pescăruș*; 4. CAMIL RESSU: *Autoportret*, (jos)

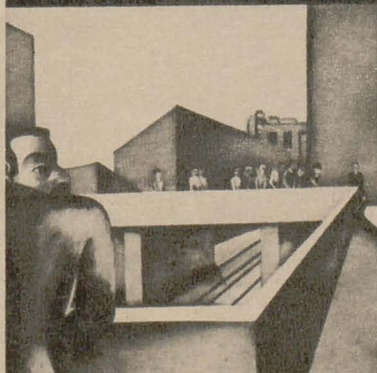
tive ale acestui gen în țara noastră. Din capul locului se stabilește puternica influență a artei populare asupra stilului portretistic românesc, ca de altfel și a frescelor și icoanelor medievale. De aici strictețea formei statice, atemporalitatea reprezentărilor ca și apetența pentru abstractizare și compunere decorativă. În lumina acestor aserțiuni sînt căutate elementele particularizatoare care definesc portretele unor artiști ca Luchian, Băncilă,

Iser, Ressu, Tonitza, Pallady, Petrașcu, Șirato, Steriadi, Ciucurencu, Baba. Articolul datorat criticului Constantin Prut *Evdare din muzee* (republicat din *Rumänien heute* nr. 10/1973) se ocupă de problemele artei de for public din România. Notele de drum din Moldova, de Helga Mobius, sugestiv intitulate *Mîndștirile din Moldova: unitatea dintre artă și societate*, dovedesc o bună asimilare a metodei cercetării acestor monumente ca expresie

a comenzii sociale, metodă aplicată de istoriografia de artă românească mai nouă.

Interesantul sumar al revistei mai cuprinde, pe lîngă spațiul acordat artei românești, un important articol al lui Ullrich Kuhirt, *Realism-Obiectivitate*, pe marginea expoziției cu același titlu, cuprinzînd aspecte ale artei germane între 1919 și 1933. Expoziția oferă o secțiune instructivă în această epocă atît de bogată prin tendințele, prin rezultatele artistice cît și prin prisma cercetării istorice de artă. Sînt reflectate o întregă serie de elemente democratice și socialiste tipice «cele de-a doua culturi» (după caracterizarea lui Lenin). Chestiunea eficacității sociale, a fructificării istorice și a duratei acestor tendințe individuale, de la verism la constructivism pînă la realismul magic, se hotărăște, arată Ullrich Kuhirt, în funcție de poziția politico-ideologică (concepția despre lume) a artiștilor, a situații lor în mecanismul social. Articolul este exemplificat cu reproduceri din opera lui Cristophe Voll (1897—1939), Otto Dix (1891—1969), Georg Schulz (1890—1945), Georg Schrimpf (1889—1938), Rudolf Schlichter (1890—1955), Heinrich Hoerle (1895—1936) și alții.

O prezentare monografică a pictorului Bernhard Heisig, de către Hermann Peters, configurează personalitatea acestui artist «plin de neliniște critică și activ creatoare». Heisig pleacă necondiționat de la realitate și rămîne legat de ea, dar nu i se subordonează. El caută semnul caracteristic al unei persoane într-o mișcare definitorie; mai apoi, într-un proces îndelungat, testează posibilele manifestări ale figurii studiate, pînă descoperă o concepție a ținutei care lămurește *tipul*. Ultima sa creație este o lucrare închinată luptei poporului chilian. Și aici stilul său are un efect spontan, unitar, plin de forță. **GHEORGHE VIDA**

SIMEZE

TRADIȚIE ȘI INOVAȚIE ÎN ARTA DECORATIVĂ ROMÂNEASCĂ

MUZEUL SATULUI

Iulie

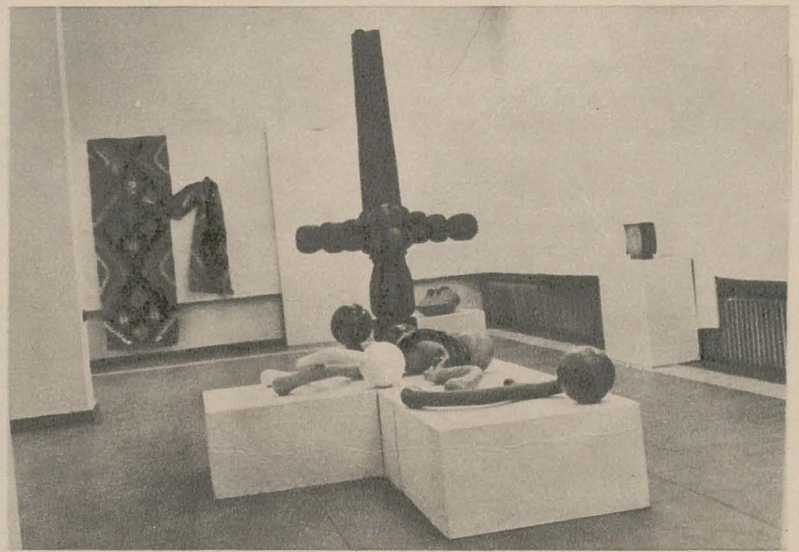
Expresii directe ale necesităților imperioase ale vieții curente, categoriile de obiecte populare prezentate în sălile de expoziție de la «Muzeul Satului» au fost create de-a lungul veacurilor în stiluri, forme, tehnici și sisteme decorative originale (în materiale oferite de natura înconjurătoare) de către diferite colectivități rurale. Aceste exponate constituie domeniul în care tehnici elementare și principii estetice rafinate s-au contopit cu profunzime, oferind un larg câmp de manifestare spiritului creator popular. În ansamblul lor, ele constituie documente care înlesnesc cercetătorului cunoașterea aprofundată a modului de viață, a istoriei și culturii poporului nostru. Compozițiile ornamentale, realizate în tehnici adecvate tuturor acestor materiale (lemn, fibre textile sau

cele scoase din blana animalelor, argilă, fier și argint etc.), gamele cromatice armonioase fac din toate aceste categorii de obiecte autentice opere de artă, cu o puternică forță de emoționare.

Parte integrantă a artei și culturii noastre naționale, aceste piese constituie totodată un permanent și important izvor de inspirație pentru plasticienii contemporani. Este ceea ce demonstrează lucrările tinerilor creatori Daniela Grușevschi, Anca Macovei, Rodica Mazilescu și Tiberiu Bențe, lucrări expuse în paralel cu piesele folclorice.

Cele două principale categorii de obiecte (scoarțe, țoluri și lăicere, troacă, scăunele ori tipare de caș), realizări folclorice — și operele recente ale celor patru artiști prezenți aici — tapiserii, sculpturi și alte piese de artă decorativă, cu denumiri uneori fantaziste, altele simbolice ori concrete — stau frumos împreună în ansamblul armonios din expoziția montată în cele două săli de la intrarea principală a Muzeului Satului. Sînt expresii ale unui spirit creativ hrănit de seva comună a unor originale tradiții populare.

GH. FOCȘA

1. Tapiserii — Daniela Grușevschi; Sticlă — Anca Macovei

Muzeului Satului; «Ingemănare», sculptură — Tiberiu Bențe

2. Piese de ceramică — Rodica Mazilescu; Lăicer — Moldova, Colecția

3. Sculptură în lemn — Tiberiu Bențe; Piese de ceramică — Rodica Mazilescu; Covoare — Colecția Muzeului Satului

EMILIA APOSTOLESCU

Tîrgoviște. Comitetul pentru Cultură și Educație Socialistă județean Dîmbovița. Aprilie—Mai. Pictură și obiecte spațiale.

EUGEN GÂSCĂ

Cluj. Muzeul de artă. Aprilie-mai. Tîrgu Mureș. Muzeul de artă. Mai-iunie. Pictură.

MIHAIL TRIFAN

Kalinderu. Aprilie. Pictură.

SEVER MERMEZE

Eforie. Mai. Pictură.

ILIE BERINDEI

Kalinderu. Aprilie. Sculptură.

GH. CIUCHETE

Kalinderu. Aprilie. Pictură.

GEORGE APOSTU

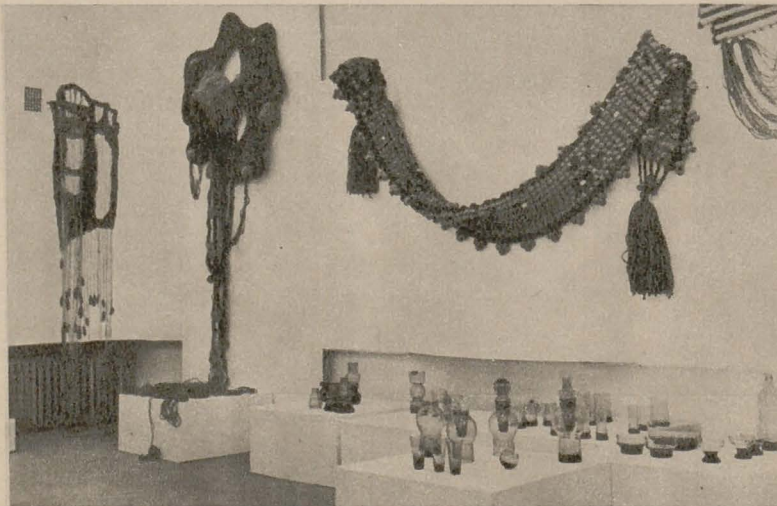
Apollo. Mai — iunie. Grafică.

AUREL NEDEL

Apollo. Mai — iunie. Pictură.

CONSTANTIN IORDACHE

Amfora. Mai — iunie. Sculptură.

**«EXPOZIȚIA DE ARTĂ PLASTICĂ DEDICATĂ
CONFERINȚEI MONDIALE A POPULAȚIEI»**

MUZEUL DE ARTĂ AL R.S.R.

August — septembrie

Pentru a omagia Conferința Mondială a Populației s-a organizat, la Muzeul de artă al R.S.R., o expoziție de pictură, sculptură

și grafică, cuprinzând în special portrete de copii, tineri sau «maternități» semnate de artiști români din secolele XIX și XX.

ALINA ENACHE

Teatrul Giulești. Mai. Sculptură.

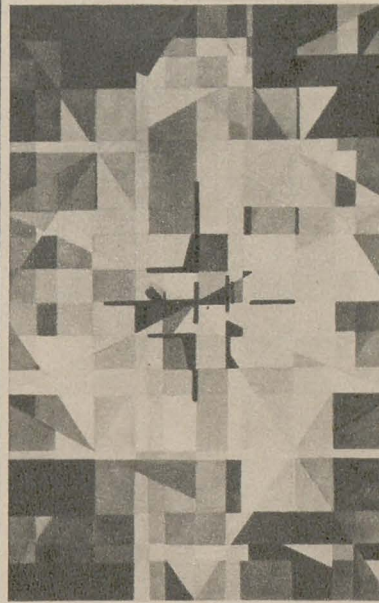

DRAGOȘ MORĂRESCU

Sala de expoziții I.R.R.C.S. Mai. Pictură și grafică.

TEODOR MORARU

Simeza. Mai — iunie. Pictură.

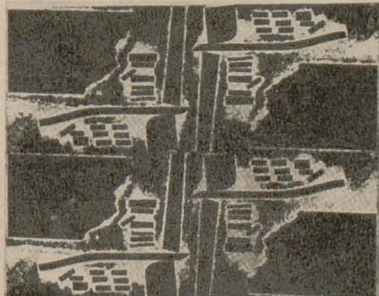
RADU COSTINESCU

Foaierul Teatrului « Lucia Sturdza Bulandra ». Mai. Pictură și grafică.

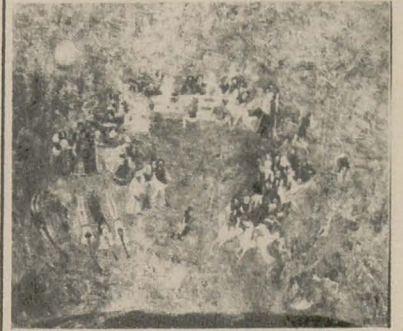
GABRIEL CATRINESCU

Galateea. Iunie — iulie. Pictură.

KASPAR TEUTSCH

Brașov. Galeria « Victoria ». Iunie. Pictură și desen.

DIMITRIE GAVRILEAN

Apollo. Iunie. Pictură.

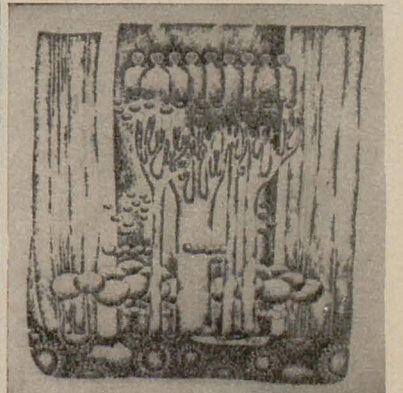
NECULAI PĂDURARU

Apollo. Iunie. Sculptură.

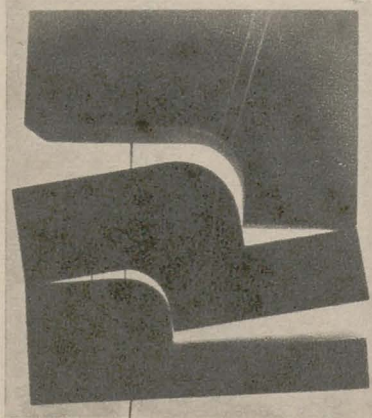
LIVIU SUHAR

Apollo. Iunie. Pictură.

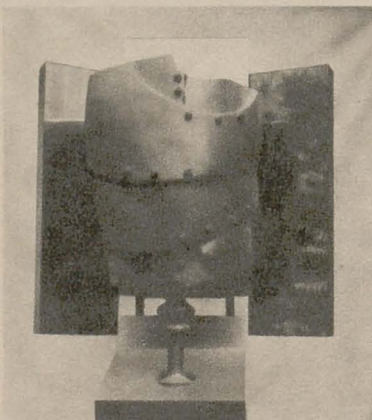
OCTAVIAN VIȘAN

Eforie. Iunie-iulie. Grafică.

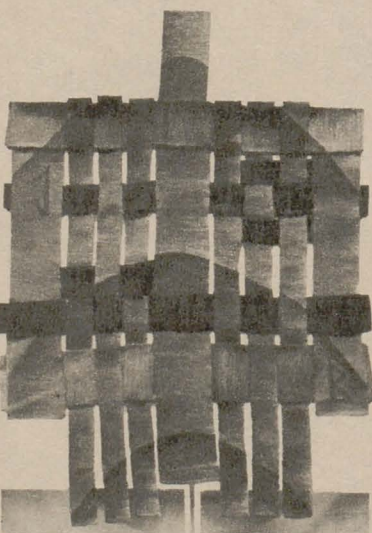
CRINA IONESCU

Simeza. Iunie — iulie. Obiecte.

**AL. CĂLINESCU-
ARGHIRA**

Simeza. Iunie — iulie. Obiecte.

ILEANA BALOTĂ

Orizont. Iulie — august. Artă decorativă.

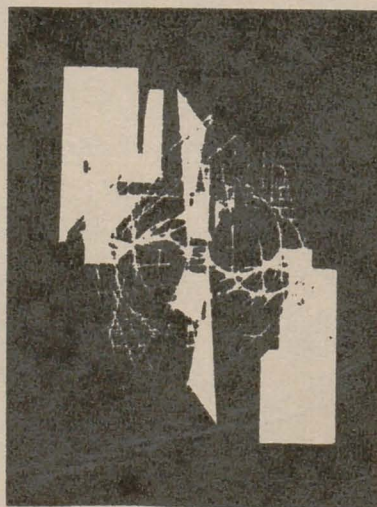
VALENTIN HOEFLICH

Orizont. Iunie — iulie. Pictură.

**PETRE OVIDIU
DUMBRĂVEANU**

Sibiu, sala Sirius, iunie — iulie.
Mediaș, sala Muzeului județean,
iulie — august. Pictură.

ADINA CALOENESCU

Orizont. Iulie. Obiecte și grafică.

**FLORICA TEIȘANU-
APOSTOLEANU**

Biblioteca italiană. Iunie. Pictură
și grafică.

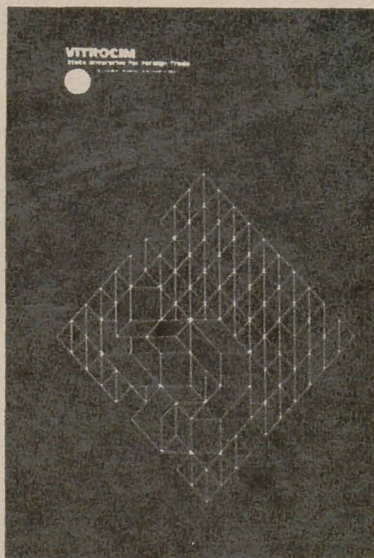
JENIȚA GHIGA

Simeza. Iulie. Pictură.

NATALIA BRODEALĂ

Simeza. Iulie. Pictură.

LEONTIN PLOSCA

Galateea. Iulie — august. Grafică.

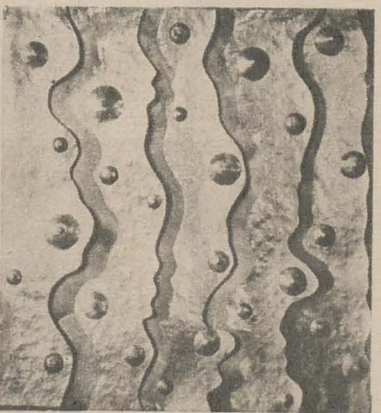
LEONID ELAȘ

Amfora. Iulie. Pictură.

VESPASIAN LUNGU

Amfora. Iulie — august. Grafică.

EVA CERBU

Simeza. Iulie — august. Grafică și
artă decorativă.

**DONAȚIA DIMITRIE ȘI
AURELIA GHIAȚĂ**

Muzeul de Artă al Republicii
Socialiste România. Iulie — august.
Pictură, grafică, artă decorativă.

PRECIZARE. Proiectul de tapiserie reprodus în
nr. 4/1974, pag. 4, al revistei, sub semnătura
lui Șerban Gabrea, este realizat de acesta împreună
cu Florin Ciubotaru.

Dans ce numéro :

A l'occasion du XXX-e anniversaire de la libération de la Roumanie du joug fasciste, de nombreuses expositions d'art plastique ont été ouvertes à Bucarest et dans d'autres villes du pays. Nous relevons l'exposition organisée à Pitești, au mois d'août, par le Comité central de l'Union de la Jeunesse Communiste en collaboration avec l'Union des Arts Plastiques—qui a mis en évidence les points de vue de la jeune génération concernant les moyens d'expressions actuels de l'art engagé (p. 6.). Du reste, un symposium a été organisé à l'occasion du vernissage — où ont été débattus les différents aspects du problème de l'engagement politique de l'artiste. Nous publions dans le présent numéro de notre revue des fragments de la conférence donnée par le critique Mihai Drișcu : « Le rôle de l'opérateur artistique dans la définition de l'ambiance urbaine ».

Nous signalons encore les expositions organisées à Bucarest aux galeries « Eforie » (peinture et sculpture : Virgil Almășanu, Corneliu Baba, Vasile Baboe, Peter Balogh, Henri Catargi, Brăduț Covaliu, Ion Gheorghiu, Florin Niculiu); « Amfora » (céramique : Costel Badea, Ion Berendea, Cecilia Storck-Botez, Victor Cristea, Dragoș Gănescu, Tereza Panelli, Dumitru Rădulescu, Radu Tănăsescu, Maria Vaida, Dumitru Voicu); « Orizont » (dessin, sculpture, tapisserie : Constantin Baciu, Ovidiu Maitec, Mimi Podeanu, Mircea Ștefănescu, Anna Tamaș); « Simeza » (Illustration de livres : Emilia Boboia, Marcela Cordescu, Stan Done, Mircea Dumitrescu, Crina Ionescu, Val Munteanu, Tiberiu Nicorescu, Anton Perussi, Damian Petrescu).

La revue « *Arta* » présente les artistes roumains contemporains :

PAVEL ILIE

p. 26

Né le 10 décembre 1927 à Dumbrava Ploiești. Études à l'Institut d'arts plastiques « N. Grigorescu » de Bucarest (1956). Débute en 1954. Expositions personnelles : Edinbourg (1973), Bucarest (1974). Participe aux expositions internationales de Nürnberg (Biennale de l'art constructiviste — 1969), Edinbourg (1970). Prend part aux expositions d'art roumain organisées à La Havane (1966), Turin (1970), Damas, Berlin (1974).

Prix de l'Union des Arts Plastiques pour la peinture, en 1972.

COSTEL BADEA

p. 28

Né le 6 juin 1940, à Jassy. Études à l'Institut d'arts plastiques « N. Grigorescu » de Bucarest (1964). Débute en 1965. Expositions personnelles à Bucarest (1968, 1971, 1972, 1974). Participe aux expositions internationales de Faenza (1965); Stuttgart (1966); München, Istanbul, Londres (1967); Milan, Lausanne (1968); Stuttgart (1969); Vallauris, Pérouse (1970); Budapest, Faenza (1971); Londres, Faenza, Pérouse, Vallauris, (1972); Gdansk, Calgari, Pérouse, Milan (1973); Erfurt, Vallauris, Faenza (1974). Prend part aux expositions d'art roumain organisées à l'étranger : Tel-Aviv (1968); Varsovie, Vienne, Moscou (1970); Roma, San Marino (1971); Budapest, Paris, La Haye (1972); Belgrade, Prague, Bochum, Karlovy

Vary, Brno, Hambourg, Bruxelles (1973); Anvers (1974).

Prix : 1969 — Prix des Jeunes artistes, décerné par l'Union des Arts Plastiques de Roumanie; 1970 — Targo d'oro, Pérouse; Grand Diplôme d'honneur (attribué au groupe d'artistes roumains), Vallauris; 1971 — Prix ex-aequo du Comité d'état pour la culture et les arts, Bucarest; 1972 — Prix de l'Union des Arts Plastiques pour l'art décoratif; Diplôme d'honneur, Vallauris, III-e Prix, Pérouse; 1973 — Targo d'oro, Pérouse; II-e Prix avec Médaille, Gdansk; Prix de l'Union des Arts Plastiques pour le prototype (collectif); 1974 — Prix principal ex-aequo, Erfurt; Médaille d'or, Vallauris.

Secrétaire de l'Union des Arts Plastiques de Roumanie, depuis 1974.

OLGA GRECEANU

p. 30

Née le 4 août 1890 à Mînestirea Nămești-Muscel. Études : Faculté de Physique et de Chimie (1911—1914) et Académie des Beaux-Arts (1911—1914; 1919—1922) de Liège (Belgique). Débute en 1914. Expositions personnelles : 1916 — Jassy; 1924 — New York, Bucarest; 1926 — Bucarest; 1928 — Paris; 1937, 1944, 1958 — Bucarest; 1974 — exposition rétrospective à Bucarest. Participe aux Salons Officiels, aux expositions des Femmes-peintres, et de la société « Tinerimea Artistică », ainsi qu'aux expositions d'état. Participe à l'Exposition internationale de New York en 1939. Réalise de nombreuses peintures murales et des mosaïques [Salon de la gare de Mogoșoaia Bucarest (1939)]; Institut d'histoire « Nicolae Iorga », Bucarest (1942); Église

d'Antim, Bucarest (1949) etc.]. Publie des ouvrages de théorie et d'histoire de l'art : « Les caractères spécifiques de l'art national » (1925); « Bucarest et ses environs » (1933); « La composition dans la peinture murale » (1935); La « Coula » de Măldărești (1937); « Femmes peintres d'autrefois » (1943).

AURELIA GHIAȚĂ

p. 32

Née le 9 janvier 1896, à Piatra Neamț. Études à l'Académie des Beaux-Arts de Jassy (1922). Débute en 1923. Expositions personnelles à Bucarest en 1923, 1959, 1964, 1969; 1974 — exposition rétrospective. Participe aux expositions internationales de Barcelone (1929); Paris (1937); New York (1939); Milan (1940, 1957); Budapest (1971). Prend part aux expositions d'art roumain organisées à l'étranger : Sofia (1964); Budapest, Washington, Chicago, Nashville, Moscou, Rome (1965); Londres, Prague (1966); Athènes, Cologne, Rio de Janeiro, Montevideo, Buenos-Aires, Berlin, Leipzig, Alexandrie (1967); Santiago du Chili, Mexico City, Göteborg, La Havane (1969); Madrid (1970); Varsovie, Lenigrad, Prague, Budapest (1972); Belgrade, Prague, Bochum, Hambourg, Karlovy-Vary, Brno (1973). Prix : 1929 et 1930 I-er Prix du Salon officiel d'architecture et d'art décoratif, Bucarest; 1929 — Médaille de bronze à l'Exposition internationale de Barcelone; 1940 — Médaille d'or à la Triennale de Milan; 1971 — Le Prix ex-aequo du Comité d'État pour la Culture et les Arts, Bucarest (1971). En 1964 il lui a été conféré le titre d'Artiste émérite.

